

ЖУРНАЛ ВИЗНАНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ "СВІТОЧ ПРИДНІПРОВ'Я"

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІСЯЧНИК

ВИХОДИТЬ З ЛИПНЯ 1991 р.

БОРИСТЕН

2019 рік

№ 05(334)

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ, ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ
ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЩОМІСЯЧНИК

Пожежа, стихія, вітер... Журнал "Бористен" інформаційно підтримав військово-лісові навчання у Гвардійському

“У всіх народів мова – це засіб спілкування, у нас це – фактор відчуження. Не інтелектуальне надбання століть, не код порозуміння, не першоелемент літератури, а з важкої руки Імперії ще й досі для багатьох – це ознака націоналізму, сепаратизму, причина конфліктів і моральних травм. Людина розмовляє рідною мовою, а на неї озирються...”

“Нації вмирають не від інфаркту, спочатку в них відбирають мову”

Ліна Костенко

«Бористен (Борисфен)» – незалежний і недержавний український науково-популярний щомісячник, який висвітлює наукові, культурні, соціальні, історичні події. Видавцем і засновником часопису є Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен“», голова правління письменник і видавець Фідель Сухоніс. Видавець: Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен“», Дніпровський Національний Університет імені О.Гончара

Серія КВ, реєстр. номер 16084-4556 ПР. Рік видання двадцять перший. Постановою президії ВАК України від 9 квітня 2008 року за № 1-05/4 журнал внесено до переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватись основні результати дисертаційних робіт з історії, філології, політичних наук, мистецтва та культурології.

Редакція не завжди поділяє думку авторів і не несе відповідальності за недостовірність опублікованих даних. Редакція не несе відповідальності перед авторами і/або третіми особами і організаціями за можливу шкоду, нанесену публікацією статті. Редакція має право скоротити матеріал без згоди автора. Редакція сплачує гонорари тільки за матеріали, які замовлені авторами.

Адреса журналу «Бористен»: Адреса редакції а/с № 791, 49008 м. Дніпро, Україна
Телефон: (050) 340 - 28 - 27
e-mail: fidelsukhonis@gmail.com

Представництва редакції:

У Києві: Олег Чорногуз, тел: (067)2555026
У США: Bahriany Foundation, Inc. 19669 Villa Rosa Loop, Fort Myers, FL 33967, USA
З релігійних справ у США та Канаді: Mr. V. Babanskyj, 74 Oakrige, Watchung, N.J. 07069, USA;
У Румунії: Ritco Virgil STR. 1 Decembrie 7. Bloc 19 Sc B. Ap. 8 8885 Macin Jud. Tulcea Romania;
У Бразилії: Wira Selanski, Rua General Glicerio, 400 apt.701, 22245-120 Rio de Janeiro, RJ Brazil, Telefax (00-55-21) 2556-5517
У Ізраїлі: Svitlana Glaz, Arie Rubin, 18\I, Lod, Israel
У Польщі: Juri Hawryluk, skr. poczt. 55, 17 - 100 Bielsk Podlaski, Polska
У США: Raisa Chejlyk. 4000 S. Biscayne Dr. #213 North Port, FL. 34287.

Електронні версії журналу borysten.com.ua

Долучайтесь до нас у соцмережі
[facebook.com/borysteninfo](https://www.facebook.com/borysteninfo)

Верстка/дизайн журналу "CatArt"

Видавець ФОП Озеров Г.В. м.Харків, вул. Університетська, 3\9 Свідоцтво про державну

реєстрацію № 818604 від 2.03.2000

Папір офсетний. Друк цифровий. Щомісячник, наклад: 1500 примірників

Колонка редактора
Старі фотографії.
Травень, 1996 року, один
з перших автографів і
побажань Патріарха
Філарета для читачів
журналу "Бористен"

Фідель Сухоніс,
редактор журналу
"Бористен"

Стор 1 Колонка редактора
 Стор 2-5 ВІДКРИТИЙ
 ЛИСТ Президенту України
 пану Зеленському В.О.
 з приводу його заяви у День
 пам'яті жертв геноциду
 кримськотатарського
 народу
 Стор 6-7 Християнська
 сторінка
 Стор 8 Спогади
 Стор 9 Уявіть себе у власній
 квартирі
 Стор 10 - 13 ВІДКРИТИЙ
 ЛИСТ ПАТРІАРХУ
 ФІЛАРЕТУ
 Стор 14 - ШАНУЮЧИ
 СВОЄ КОРИННЯ
 Стор 15 - 18 «...і Дніпрова
 блакить, острови і човни –
 все то було прекрасно...»
 Стор 19 Концерт Музики
 М. Скорика
 та Б. Фільц у Самборі
 Стор 20 - 25 Своєчасний
 культ
 Стор 26 - 28 ЯК
 ЗАБЕЗПЕЧИТИ ГІДНУ
 СТАРІСТЬ
 Стор 29 - 31 Чотири
 ректори підписали Статут
 Дніпровського консорціуму
 університетів
 Стор 32-35 Серіал
 "Чорнобиль" зняли не ми. 7
 причин чому
 Стор 36 Посол Португалії:
 «ДНУ – сучасний,
 ефективний, європейський
 університет»

Долучайтесь до нас у
соцмережі
facebook.com/borysteninfo

Ще більше цікавої
та актуальної
інформації на
нашому сайті
borysten.com.ua

Актуально

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ Президенту України пану Зеленському В.О. з приводу його заяви у День пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу

Пане Президенте,
18 травня, у День пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу Ви зробили (у своєму мікроблозі у Twitter) заяву (цитую): «Сьогодні 75-та річниця депортації кримських татар. І сьогодні вони знову стали жертвами репресій, як і ті, хто залишився відданим Україні в окупованому Криму. Я вірю, що ми звільнимо батьківщину кримських татар від окупації. Ми зробимо це разом», - зауважили Ви.

Раніше схожу, але водночас різко відмінну в оцінці депортації кримських татар, зробив діючий на той час Президент України Петро Порошенко (цитую): «75 років тому, 18 травня 1944 – трагічна дата історії кримськотатарського народу. Йдуть ж життя очевидці, але спогади про влаштований Москвою ГЕНОЦИД (виділено мною – Г. О.) залишаються в історичній пам'яті кримських татар і в пам'яті всього українського народу. Біль кримськотатарського народу – це наш спільний біль. Ми ніколи не забудемо злочини радянського режиму. І сучасні злочинці понесуть покарання за окупацію Кримського півострова, за тортури і знущання над кримчанами. Право кримських татар вільно жити на своїй рідній землі обов'язково буде відновлено», - зазначив Порошенко.

У своїй заяві Ви, пане Зеленський, на відміну Порошенка, депортацію кримських татар не визнали геноцидом, що є наругою над пам'яттю жертв кримськотатарського народу, приниженням його національної гідності. На це звернули увагу учасники траурного мітингу пам'яті жертв геноциду, який відбувся 18 травня на Майдані Незалежності, в якому я брав участь і про що розповів у прямому ефірі на телеканалі АТР.

Окрім того, такою заявою Ви, як Президент України (ще до своєї інавгурації), проігнорували Постанову Верховної Ради України від 12 листопада 2015 року, яка визнала депортацію з Криму кримських татар у 1944 році геноцидом кримськотатарського народу і встановила, що 18 травня є Днем пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу.

Важко повірити, що Ви не знаєте про це! Адже День пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу вшановується на державному рівні відповідно до зазначеної постанови вже четвертий рік поспіль. У 2017 році Всесвітній конгрес кримських татар надіслав звернення до урядів і парламентів різних країн світу із закликом визнати депортацію кримськотатарського народу геноцидом. 10 травня 2019 року Сейм (парламент) Латвії ухвалив заяву з нагоди

75-річниці депортації кримських татар і визнав депортацію кримськотатарського народу геноцидом. 16 травня 2019 року учасники круглого столу, присвяченому 75-річниці депортації кримськотатарського народу (на якому я був одним із доповідачем), наголосили, що депортація кримських татар повинна бути визнана геноцидом у судовому порядку за аналогією визнання Апеляційним судом м. Києва Голодомору в Україні 1932-1933 років геноцидом українського народу. 18 травня 2019 року представник України в ООН Володимир Єльченко передав генеральному секретарю ООН Антонію Гутеррішу звернення Меджлісу кримськотатарського народу до парламентів і урядів держав – членів ООН «Про визнання депортації кримських татар геноцидом», яке буде поширене як офіційний документ Генеральної Асамблеї та Ради безпеки ООН.ку здобули у Криворізькому економічному інституті (хоча за фахом ніколи не працювали, за винятком двох місяців практики). Ви повинні знати, що відповідно до вимог Конституції України кожен зобов'язаний неухильно додержуватися законодавства України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей і, що незнання законів не звільняє. Ваша заява щодо депортації кримських татар дуже подібна до заяви зрадника-втікача экс-президента Януковича про Голодомор в Україні в 1932-1933 роках.

Нагадаю, 27 квітня 2010 року Янукович виступив на сесії ПАРЕ, де навмисно, в порушення вимог Конституції і законів України та судового рішення, яке вступило в законну силу, заявив: «Визнати Голодомор як факт геноциду стосовно одного чи іншого народу, буде неправильно і несправедливо. Це була трагедія, спільна трагедія народів, які колись входили в єдину державу – Радянський Союз». Зазначу, що Комітет ПАРЕ з юридичних питань і прав людини (членом якого я був) визнав Голодомор геноцидом українського народу і запропонував сесії ПАРЕ включити це визначення (геноцид) до резолюції. Але сказане Януковичем суттєво вплинуло на голосування при прийнятті резолюції 28 квітня 2010 року, у якій Голодомор не був визнаний «геноцидом». керівників судом встановлені) умисно спланувало Голодомор в Україні в 1932-1933 роках і організувало геноцид частини української національної групи, тобто безпосередньо вчинили злочин, передбачений ч. 1 ст. 442 КК України (геноцид). Пане Зеленський, Ви пам'ятаєте цинічний жарт свого 95-го кварталу над пам'яттю багато мільйонних

жертв українців під час Голодомору, який зі сцени був названий «сеньйор Голодомор»? А я ніколи цього не забуду і не вибачу!

Для мене – українця з полтавської сільської родини (як і для моїх дітей і онуків) – Голодомор-геноцид це біль на генетичному рівні! У селах, звідки родом мої мама і тато, бабусі і дідусі понад двадцять могил, де поховані рідні і двоюрідні родичі, вбитих голодною смертю...

Тому спорідненим болем для мене (незнаю як для Вас) є депортація-геноцид кримськотатарського народу, і Голокост-геноцид євреїв.

Довго очікуваний українцями Томос про автокефалію ПЦУ Ви назвали «термосом», а Україну – «німецькою порно актрисою», яка «готова прийняти будь-яку кількість з будь-якого боку», українок – «повіями» в Москві на вулиці Тверській.

Ви виставляли нас, українців, на сценах КВК і 95-го кварталу в образі «придуркуватих гуцулів», недолугими «хохлами-салоїдами», глумилися над нашою рідною мовою, яка є державною (як Президент України Ви нею вільно не володієте), а гасло «Слава Україні!» – для «галицьких туалетів». Під час Революції Гідності Ви кривлялися зі сцени, робили групові непристойні вихляси голим тілом (відео ваших «голих диких танців» в супермаркеті видаляють в Інтернеті). 95-й квартал цинічно жартував: якщо мітингувальників вдягнути у вовняний одяг, а «беркутівцям» роздати ебонітові палички і бити ними мітингувальників, то можна буде добувати електроенергію...

Це були шаблі вашої бізнес-кар'єри до президентського крісла через образ вчителя історії Голобородька у серіалі «Слуга народу», творцями якого була не ваша «ЗЕ-команда», а «професіонали в цивільному» з Москви (про що Ви, навіть, не підозрюєте, вважаючи, що це ваші ідея і проект, або робите вигляд, що не знаєте).

Впродовж 2014-2015 років Ви, будучи військовозобов'язаним, ховалися від мобілізації – не з'являлися до військового комісаріату на виклики неодноразових повісток.

У травні 2015 року добровольцем пішов на війну українець за національністю, душею і духом Василь Сліпак, 20 грудня 1974 року народження (майже Ваш ровесник), всесвітньо відомий український оперний співак, соліст Паризької національної опери, волонтер, один з багато тисяч учасників Революції Гідності (яких ваш квартал рекомендував «беркуту» бити «ебонітовими паличками») та учасник бойових дій на Сході України (позивний «Міф»). Загинув у бою від кулі снайпера в 41 рік. Герой України, кавалер орденів «Золота Зірка» і «За мужність» I ст.

Справжній українець з великої літери, Герой України, захисник Батьківщини. Він міг стати нашим українським Президентом. Не став, загинув, захищаючи Україну, поки Ви ухилялися від мобілізації, ховалися від війни, цинічно

глузували з українців і України, готувалися до президентських виборів і стали главою держави...

Серед загиблих героїв Небесної сотні та війни на сході понад 86 відсотків – етнічні українці, яких відспівували у християнських церквах... У ефірі телеканалу «1+1» (ТСН, 11 січня 2016 р.) Ви заявили: «У меня еврейская кровь, я говорю по-русски, но я гражданин Украины». Ваш приятель, партнер (чи ким він Вам доводиться?), олігарх Ігор Коломойський в інтерв'ю ізраїльській газеті Makorrishon (3 квітня 2019 р.) заявив: «Володимир Зеленський сто відсотків єврей...»

Ми працюємо над тим, щоб, принаймі, він дотримувався Шаббату...».

Пане Президенте, Ви – єврей, я – українець (по крові, паспорту і в серці), Мустафа Джемільєв – кримський татарин, якого у шестимісячному віці разом з усією родиною депортували в Узбекистан на довічне спец поселення, який 15 років провів у тюрмах і засланнях, борючись за відновлення прав і свобод свого народу та повернення його на історичну Батьківщину, пройшов через 9-ти місячне голодування на знак протесту проти свавілля комуністичного тоталітарного режиму Ми різного віросповідання. Етнічні українці, які складають понад 80% населення України, обрали Вас – єврея (яких лише 0,2% населення країни) Президентом України, що засвідчує про міжетнічну і міжрелігійну толерантність та повагу українців як корінної нації до національних меншин у нашій країні.

Чи може, наприклад, єврей собі уявити, що президентом або прем'єр-міністром його держави Ізраїль може бути палестинець або араб, а у Єгипті чи Сирії – єврей? Чи уявляєте обрання президентом Польщі німця або українця, у Франції – англійця, а канцлером чи президентом ФРН – поляка або француза?

Пане Зеленський, як би Ви назвали Тору «термосом», Державу Ізраїль «порно актрисою», яка «готова приймати все з будь-якого боку...», посміялися з Голокосту євреїв як з Голодомору українців або масове знищення євреїв не назвали Голокостом як «забули» назвати депортацію кримських татар геноцидом, то як Ви думаєте, щоб з Вами зробили євреї в Ізраїлі і чи обрали б вони Вас Президентом Ізраїлю або депутатом Кнесету?! Я не буду рекомендувати Вам вибачитися перед українцями за ваші цинічні жарти і глузування над нами та перед кримськими татарами за те, що Ви «не знаєте», що їх депортація визнана геноцидом. Якщо Ви до цього часу цього не зробили, то це і є Ваша сутність – хуцпа.

Зауважу, що впродовж шести з половиною років (з червня 2009 року, ще будучи народним депутатом України і членом ПАРЄ) я добивався порушення кримінальної справи (провадження) та судового визнання депортації кримських татар актом геноциду

З 18 червня 2009 року по 23 листопада 2015 року керівникам СБУ, Генеральній прокуратурі та президентам України (В. Ющенку, В. Януковичу, П. Порошенку) мною було направлено понад десять депутатських звернень і запитів, а після завершення депутатських повноважень (кінець 2012 року) – офіційних заяв про вчинення злочину – геноциду кримських татар, які були насильно депортовані з Криму у травні 1944 року.

Я вимагав від голів СБУ Наливайченка, Хорошковського, Калініна, Якименка та керівників Головного слідчого управління СБУ Вовка, Остафійчука та інших порушити кримінальну справу (а після введення в дію нового КПК – кримінального провадження) за ознаками злочину, передбаченого ч. 1 ст. 442 КК, провести повне, всебічне, об'єктивне досудове слідство, встановити організаторів та інших співучасників вчинення геноциду, направити справу до суду для встановлення Судом акту геноциду кримськотатарського народу. Адже тільки після рішення Суду депортація кримських татар буде вважатися доказаним злочином – геноцидом, а особи, які його вчинили, злочинцями.

Лише після звернення до Президента Порошенка (вих. № 59-с від 15 травня 2015 р.) та ультимативного звернення до Голови СБУ Грицака «Про грубе порушення вимог чинного законодавства України та Міжнародних Конвенцій керівниками ГСУ СБУ...» (вих. № 93-с від 23 листопада 2015 р.) 9 грудня 2015 року було розпочато досудове слідство у кримінальному провадженні за ознаками злочину, передбаченого ч. 1 ст. 442 КК України, щодо геноциду кримськотатарського народу та представників інших національних груп у травні-липні 1944 року. У січні 2016 року досудове розслідування справи передане Прокуратурі АРК.

За моєю інформацією досудове слідство завершено і справа повинна бути направлена до суду для розгляду. Рішення – за Генеральним прокурором.

Відкритим листом до Вас я добиваюся встановлення юридичної справедливості по відношенню до кримських татар, а саме – визнання депортації кримськотатарського народу актом геноциду як злочину, передбаченого ч. 1 ст. 442 КК України, за рішенням Суду! На сьогодні це залежить виключно від Вас як гаранта додержання прав і свобод людини і громадянина. Мені як генералу СБУ стало відомо, що за вказівкою Президента РФ Путіна агенатура ФСБ і проросійська «п'ята колона» в Україні, представники яких, не виключаю, є і у Вашій «ЗЕ-команді», повинні заблокувати визнання депортації кримських татар геноцидом за рішенням Суду. Москва впродовж десяти років постійно блокувала визнання депортації кримських татар геноцидом на законодавчому і судовому рівнях. Це я бачив у поведінці

керівників СБУ, зрадника-втікача Януковича та його оточення, членів фракції партії Регіонів і КПУ у Верховній Раді та відчув на собі, будучи народним депутатом і членом ПАРЄ.

Підтвердженням цього може бути і не направлення до цього часу справи до суду, незважаючи на те, що досудове слідство по суті завершено. Ще два роки тому Генеральний прокурор Юрій Луценко повідомив, що організаторам вчинення геноциду кримських татар та національних груп, які проживали в Криму в 1944 році, винесені офіційні підозри у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 442 КК (геноцид), а також те, що Ви «забули» або навмисно не назвали депортацію кримських татар геноцидом, не дивлячись на те, що Верховна Рада України і Сейм Латвії визнали депортацію геноцидом кримськотатарського народу. Наголошую, що встановлення українським Судом юридичного факту геноциду кримськотатарського народу є вкрай небажаним для Російської Федерації, яка є правонаступницею СРСР і повинна нести цивільно-правову (матеріальну відповідальність) за цей злочин у Європейському Суді з прав людини за позовами потерпілих від геноциду кримських татар.

За аналогією скарг (позовів) групи громадян Польщі у справі «Яновець та інші проти Росії. Скарги № 55508/07 і 29520/09» щодо розстрілів у квітні-травні 1940 року органами НКВС СРСР 14 700 польських офіцерів, ув'язнених у таборах як військовополонені та 11 000 цивільних поляків, які утримувалися у в'язницях на території Західної України і Білорусії (так звана Катинська справа).

Міжнародна комісія із представників 12 країн світу дійшла висновку, Радянський Союз (Російська Федерація як його правонаступниця) несе відповідальність за ці вбивства.

Європейський Суд з прав людини своїм рішенням від 16 квітня 2012 року зобов'язав РФ – державу відповідач виплатити полякам (позивачам) великі суми грошової компенсації. За оцінками експертної Комісії Національного руху кримськотатарського народу матеріальні збитки, нанесені депортацією кримським татарам за цінами 1961 року, з перерахуванням у долари США за курсом 62 копійки за один долар, оцінюються в сумі майже 38 млрд. доларів США. За підрахунками зазначеної Комісії, яка проводила перепис депортованих і загиблих кримських татар (переписи були проведені в 1957, 1961, 1973-1974 роках) загальна чисельність насильно депортованих з Криму та інших місць компактного проживання кримських татар становила 238 500 осіб, більшість з яких – жінки і малолітні діти. Чоловіків було лише 13,6% (підлітки і старики), діти склали – 41,7%. Зазначені дані викладені в «Історичній довідці» Комісії.

Під час депортації та в місцях спец поселень від хвороби, епідемії, голоду, холоду та нелюдських умов проживання загинуло 110 000 кримських татар (або 46% від числа депортованих), із них при транспортуванні 7890 осіб, більшість з яких були малолітні діти та люди похилого віку.

Поіменні списки депортованих і жертв кримських татар були передані у 1974 році в ЦК КПРС.

Депортація була проведена на підставі Постанови ДКО СРСР від 11 травня 1944 року № 5859 цт «Про кримських татар», якою було постановлено: «Всіх кримських татар виселити з території Криму і поселити їх на постійне проживання як спец переселенців в районах Узбецької РСР».

Зазначу, що постанови ДКО СРСР (найвищий надзвичайний воєнно-політичний орган державного управління країною) зобов'язували «усіх громадян, усі партійні, радянські, комсомольські і військові органи незаперечно виконувати рішення і розпорядження ДКО», мали силу законів воєнного часу і за їх невиконання застосовувалася міра покарання – розстріл.

Склад ДКО СРСР, який прийняв постанову: Сталін Й. В. (голова), Молотов В. М. (заступник голови), члени ДКО: Каганович Л. М., Ворошилов К. Є., Берія Л. П. (з 16 травня 1944 року заступник голови), Маленков Г. М., Вознесенський М. О., Мікоян А. І.

Постанова була також направлена для виконання заступнику Наркома оборони – заступнику Верховного головнокомандувача Жукову Г. К., за наказом якого для депортації кримських татар було направлено 9 000 солдатів і офіцерів 51-ї Армії та 2-ї Гвардійської армії, які вели бої за звільнення Севастополя від німецьких окупантів.

Організаторами і виконавцями депортації кримських татар також є: народний комісар державної безпеки СРСР Меркулов В. М., заступник наркома державної безпеки Кобулов Б. З., заступник наркома внутрішніх справ СРСР Серов І. О., заступник наркома внутрішніх справ СРСР по кадрам Обручников Б. П., заступник наркома державної безпеки СРСР Свинелупов М. Г., нарком внутрішніх справ Кримської АРСР Сергієнко В. Т., нарком державної безпеки Кримської АРСР Фокін П. М., начальник 3 відділення 2 відділу 2 Управління НКДБ СРСР підполковник Шестаков М. М., нарком НКВС-НКДБ Кабардинської АРСР, полковник Бежанов Г. А., перший заступник начальника Головного управління виправних трудових таборів і колоній НКВС СРСР, комісар державної безпеки Добринін Г. П., начальник Головного управління внутрішніх військ НКВС СРСР, генерал-лейтенант Шередега І. С., командир окремої мотострілкової дивізії особливого

призначення ім. Дзержинського Піяшев І. І., заступник начальника 3 Управління НКДБ СРСР Клепов С. О., начальник Управління НКВС-НКДБ Північно-Осетинської АРСР, комісар державної безпеки Текаєв Б. І.

20 травня Ви склали присягу на вірність Україні і зобов'язалися, зокрема, обстоювати права громадян, виконувати свої обов'язки в інтересах усіх співвітчизників та підносити авторитет України у світі.

Проте, у своєму виступі Ви жодним словом не згадали ні Путіна, який розв'язав агресію проти України, ні Росію – як державу агресор, не сказали ні слова про геноцид кримських татар в минулому та сучасне продовження російськими загарбниками свідомої політики етноциду кримськотатарського народу, масових репресій, вбивств, політично вмотивованих переслідувань кримських татар та їхніх органів – Меджлісу і Курултая.

Прошу Вас не допустити втручання Росії та її «п'ятої колони» в Україні у процес визнання українським Судом депортації кримськотатарського народу актом геноциду, а також забезпечити реалізацію на міжнародному рівні звернення Меджлісу кримськотатарського народу до парламентів і урядів держав – членів ООН «Про визнання депортації кримських татар геноцидом», яке поширене як офіційний документ Генеральної Асамблеї та Ради безпеки ООН.

Відсутність рішення українського Суду про визнання депортації кримських татар актом геноциду та не підтримка Вами звернення Меджлісу буде підтвердженням того, що Ви як Президент України залежні від Путіна і контрольовані Москвою!

*Сподіваюсь на порозуміння.
Григорій ОМЕЛЬЧЕНКО,
Герой України,
кавалер ордена ООН «Діяння
на благо народів»,
генерал-лейтенант,
почесний голова Співки офіцерів України*

Про ознаки Христового приходу за Церквою

Завжди, як в минулому, так і в наші дні люди цікавляться майбутністю, думаючи про те, що принесе для них день грядущий і часто в тривозі шукають відповіді для заспокоєння своєї душі. Хто би міг сказати, вгадати чи напроорокувати, що нас чекає?

Деякі шукають відповіді в науці чи в технології, прогрес яких набуває нечуваного розвитку. Інші ж – в астрономії, з острахом спостерігаючи за небесними тілами, астероїдами, які пролітають біля нашої планети. Люди бояться, щоб вони не зачепили нашої Землі. Читав, що деякі вчені думають над тим, як захистити Землю у випадку приближення астероїду, щоб розбити його ще заздалегідь, застосовуючи атомну енергію. Інші купують газети, журнали, витрачають гроші на гороскопи, йдуть до гадалок, щоб заспокоїти тривогу незнаної майбутності, але чесно кажучи, й надалі залишаються в збентеженні, розпачі й тривозі.

Телебачення, радіо, газети, інтернет та всі інші засоби комунікації постійно бомбардують нас тривожними новинами: війни, революції, зміна клімату, нестача води та харчування, урагани, торнадо, повені й землетруси в такій мірі, в якій ніколи не було їх раніше. І усе це підсилює тривогу і наганяє страх. Дивлячись в незнане, ми запитуємо, чи є якась надія, щоб опертися на щось постійне, певне і стале. Чи десь є певна правдива відповідь для нашого спокою? Що чекає наше молоде покоління?

Люди не бачать ні певності, ні змісту в сучасній культурі, яка пропонує їм жити за тваринними інстинктами. І це така їхня духовність. Не бачачи жодної перспективи завтрашнього дня, вони шукають задоволення в гріховному, впадаючи в різні крайності й стаючи жертвами алкоголізму, наркоманії, аморальності та розбещення.

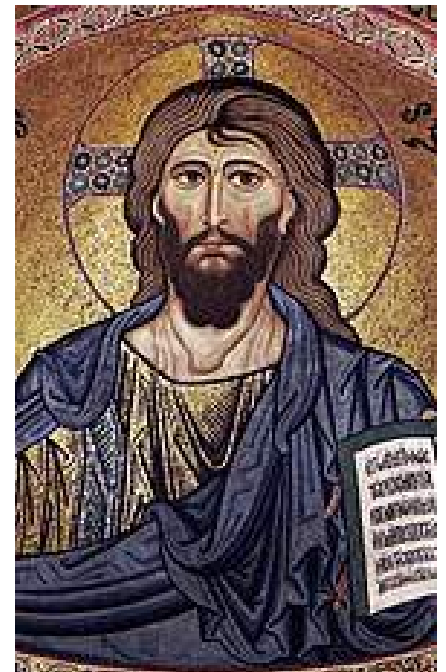
Наприклад, згідно статистики, щоденно в США помирає 120 молодих людей від збільшеної дози наркотиків. Крім того, стається 30 тисяч самогубств і з кожним роком їх число зростає. Годинами можна перераховувати різні аспекти деградації, які преса часто замовчує. Але чи це вирішує проблему нашої планети? Чи є десь, у чомусь відповідь чи якась порада, яка допомогла б нам розібратись і роз'яснити питання майбутнього? Так, є відповідь! Але де її знайти? В людей ви її не знайдете, але є одна Книга, в якій описані Божі об'явлення майбутнього і ця Книга називається Євангеліє Ісуса Христа.

То чому саме в Євангелії є відповідь на майбутнє, бо є багато інших розумних авторів та філософів, які досліджували й досі досліджують вирішення проблеми майбутнього?

Більшість авторів, вчених, філософів та їм подібних, можливо, справді розумні люди, але вони обмежені і не мають об'явлення майбутнього.

Вони, аналізуючи сучасне, можуть тільки здогадуватися, які наслідки принесуть ті чи інші дії. Ісус Христос прийшов до нас із Неба і лише Він є Автором і Творцем всього видимого й невидимого і тому Він докладно знає Своє творіння. Бог створив людину і все навколо для неї створив, і дав для неї певний план, щоб вона могла бути щасливою. Проте через спокусу людина вибрала свій власний шлях, який веде до самознищення. А чому Бог це дозволив? Бог-Творець дав вільну волю і право вибору для людини. Він не створив її роботом, як комп'ютер, який можна запрограмувати і керувати, натискаючи відповідні кнопки. Комп'ютер можна наповнити інформацією, але він не може проявляти емоцій. Людина створена так, що вона може або любити або ненавидіти,

якщо вона керована дияволом. Ісус Христос прийшов, щоб допомогти людині вийти з цього жалюгідного становища, спасти, і вказав дорогу світу, ставши жертвою за наші гріхи. Це був план Божого спасіння, який описаний в Євангелії. Дорога порятунку для людей є тільки через Ісуса Христа Божого Сина, іншої немає. Остання Книга Біблії називається Об'явленням, або з грецької „Апокаліпсис”, яке Бог дав апостолові Івану, коли він був засланий на острів Патмос, про закінчення історії людства. В цій Книзі є багато символів і дій, на які є різні пояснення, але сьогодні ми хотіли б звернути увагу на деякі слова Ісуса Христа, які Він говорив ще будучи на цій Землі. Ісус Христос вияснив Своїм учням різні проблеми духовного й фізичного життя, особливо притчами, і події майбутнього завжди пов'язував з практичним життям сьогодення. Так що те, що має статись в майбутньому, має вплив на зміст нашого життя і тепер. Крім того, Він казав, що те, що має настати в майбутньому, будуть попереджувати певні ознаки. Отже, кількість ознак збільшується, тому і тривога жителів землі помножується.

Про здійснення пророцтв, які були вказані на події того часу, стверджує історія. Хтось правильно зауважив, що наша історія, це вже виконані Біблійні пророцтва. Для прикладу, візьмемо пророцтво про Єрусалим і Храм, який вважався найславнішою будовою того часу. Історик Йосип Флавій писав, що це була надзвичайна будова, витвір мистецтва, якого ще не було під сонцем. Учні, бажаючи привернути увагу Христа на велич храму, казали: "Учителю, подивись які каміння і які будівлі." (Мф. 13:1) Ісус сказав: "Прийдуть дні, коли з того, що ви бачите, не залишиться каменя на камені, все буде зруйноване." (Лк. 21:6) Храм будували протягом 46-и років з величезних тесаних брил каменя. Як можна зруйнувати цей моноліт?

Дні, про які сказав Христос прийшли за 70 років. Римський полководець Тіто, руйнуючи Єрусалим, хотів зберегти будову храму, але при необережності воїнів храм загорівся. В будові було дуже багато золота, яке під силою вогню топилося, розливаючись по каміннях і по різних тріщинах. Солдати й інші, шукаючи золото, розбивали каміння і внаслідок того дослівно виповнилось Христове пророцтво, так що не залишилося каменя на камені. Говорячи про ознаки, Ісус Христос попереджував, що буде голод, війни, мор і землетруси місцями, але це тільки початок (Мф. 24).

І в наші дні маса переселенців на Близькому Сході та й в нашій Україні шукає рятунку. Тисячі дітей навіть сьогодні підуть спати голодними. Візьміть землетруси для прикладу. Колись в радянські часи в школах нас навчали, що кількість землетрусів буде поступово зменшуватися в процесі охолодження землі згідно теорії еволюції. Але погляньмо на статистичні дані. В 10-му столітті нараховано 32 землетруси, в 15-му – 147, а в 17-му – 378. В 19-му сторіччі вже було 2119. За увесь час історії налічується 68 катастрофічних землетрусів, 46 із них було тільки в нашому столітті. Якось наукове передбачення еволюціоністів не здійснюється. Ісус Христос сказав правду. Також Христос казав про мори. Їх завжди було багато, але колись незнаний вірус СНІДу на початку в США забрав 350.000 життів і так кожного року число жертв збільшується на 40.000. Вже померло близько 650.000, а інфікованих офіційно нараховують до 900.000. З наближенням дня приходу Христа ознаки частішають так як з наближенням заходу сонця тіні стають довшими. Апостол Павло в Першому посланні до Солунян пише: "А про часи та про пори, брати, не потрібно писати до вас, бо самі ви докладно те знаєте, що прийде день Господній так, як злодій вночі. Бо коли говоритимуть: Мир і безпечність, тоді несподівано прийде загибель на них, як мука тієї, що носить в утробі, і вони не втечуть!" (1 Сол. 5:1-3) Ісус Христос попереджував, щоб не намагалися встановлювати дату Його приходу. Деякі це намагалися зробити, але залишилися посоромлені. Христос сказав, що Він прийде несподівано, як злодій вночі.

Цікаве порівняння подає апостол Павло про частоту ознак Христового приходу,

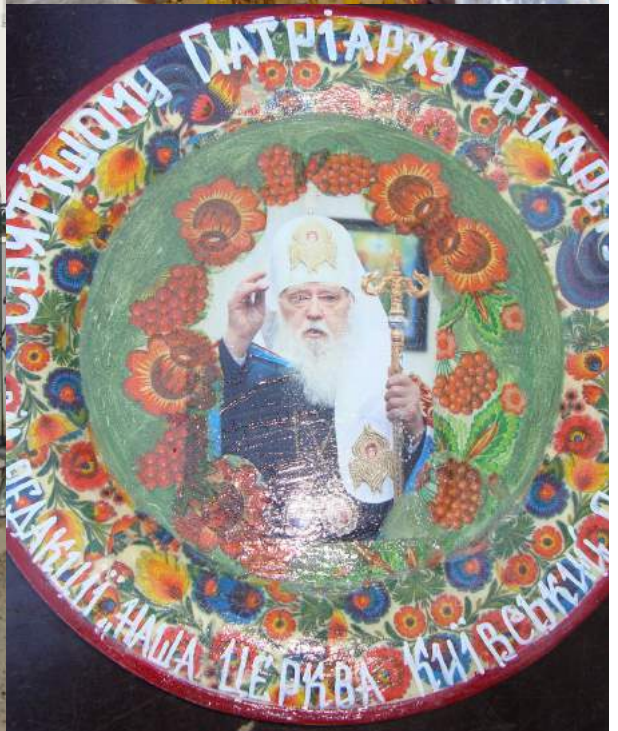
порівнюючи до болі породіллі. Спершу з'являється біль, потім збільшується частішає. А це означає, що вже час спішити до лікарні. Подібно до ознак із землетрусами. Один з наших читачів пише, що він вже втомився читати, як ми страхаємо людей Страшним судом. Ось вже йому 90 років і за цей час нічого не сталося, він копає свого города і ніякий Бог йому не допоміг. Наш дорогий читач хоче помістити усю історію людства у свій вік і мабуть в межах свого городу. Дуже цікаво пише апостол Петро в Другому своєму посланні про останні дні: "Насамперед знайте оце, що в останні дні прийдуть із насмішками глумі, що ходитимуть за своїми пожадливістю, та й скажуть: Де обітниця Його приходу? Бо від того часу, як позасинали наші батьки, усе залишається так від початку творіння. Бо сховане від тих, хто хоче цього, що небо було напочатку, а земля із води та водою складена словом Божим, тому тодішній світ, водою потоплений, згинув. А теперішні небо й земля заховані тим самим словом, і зберігаються для огню на день суду й загибелі беззаконних людей. Нехай же одне це не буде заховане від вас, улюблені, що в Господа один день немов тисяча років, а тисяча років немов один день! Не баряться Господь із обітницею, як деякі вважають це барінням, але вам довготерпить, бо не хоче, щоб хто загинув, але щоб усі навернулися до каяття" (3:3-9). Спершу Ісус Христос прийде за Своєю Церквою, щоб забрати Своїх і зберегти від днів великої скорботи, яка закінчиться Армагедонською битвою, а потім через сім років прийде, щоб установити Боже тисячолітнє Царство. Це дуже обширна тема, тому ми досить обмежено в скороченій формі пояснили про деякі ознаки Христового приходу. Апостол Петро пише, що Бог не бариться з виповненням Своїх пророцтв, але бажає, щоб люди пізнали правду, навернулись до Бога, сповідуючись в своїх гріхах, і щоб люди прийняли Христа в своє серце і були спасенні та з вірою чекали блаженної надії на зустріч зі своїм Спасителем. Для цього і є ціль нашої бесіди. Отже читайте Святу Євангелію, і самі переконайтеся в істині Божого Слова. Амінь.

Колонка редактора

Десь в таку пору чи на початку літа в неблизькому вже нині 2013 році тодішній очільник Луганської Єпархії УПЦ КП Владика Методій запросив мене відвідати обласну столицю. Відкривався перший храм нашої Церкви в цьому місті. Аж ніяк тоді не думалося що може статися згодом. Але добре пам'ятаю якусь душевну напругу, котра постійно супроводжувала під час відвідин Луганська. Напевно, біда вже нависала над цією землею...

Фідель Сухоніс

Уявіть себе у власній квартирі

Травневий ранок звичайного буднього дня. От сьогодні, наприклад. Ви снідаєте на кухні з дружиною, чоловіком чи просто коханою людиною. Дивитесь телевизор, розповідаєте про плани на день та обговорюєте вихідні. Кухнею шириться запах сніданку. З іграшковою машинкою повз вас пробігає син. Копія діда. Або маленька донька сидить у вас на колінах та щось лепече зрозумілою лише їй мовою. Лунає дзвінок. Ви відчиняєте двері та бачите на порозі людей у військовій формі. Вони спокійно зачитують Постанову Державного комітету оборони та повідомляють, що ви маєте 15 хвилин на збори (це якщо вам пощастить). Перші дорожочні хвилини ви витрачаєте на запитання в повітря «Чому?», «Як?», «Навіщо?». Потім розумієте, що це не жарт, і починаєте збиратись. Що візьмете в першу чергу? Документи? Техніку? Налякані діти починають плакати та задавати багато питань. Ви чомусь вирішуєте взяти старий годинник, але забуваєте про ліки. В якийсь момент військовим просто набридає чекати і вони, забуваючи про обіцяний час, виводять вас на вулицю. Там разом із дітьми вас буквально заштовхують у вантажівку. В іншу автівку залазять сусіди, і дядько, який живе на кілька поверхів вище, починає лаятись на військових. Його розстрілюють. Тобто на очах ваших дітей військовий піднімає автомат та стріляє в чоловіка. Той падає. Вже за півгодини ви приїжджаєте на вокзал, де вас вантажать у вагони. Ви не можете постояти за себе, за дружину та дітей. Ви взагалі нічого не можете вдіяти. В дорозі вас у кращому випадку годуватимуть раз на день. Солонюю і подекуди зіпсованою їжею. Супроводжуючі будуть задавати лише одне питання: «Трупи є?». Люди чіплятимуться за померлих, плакатимуть, не віддаватимуть. Тіла дорослих солдати будуть викидати у двері, дітей у вікно. А тих, кому вдасться вижити і доїхати, очікує багаторічне життя на чужині. У ворожому регіоні, незвичному кліматі і умовах, направлених на моральне, а подекуди і фізичне знищення вашого народу. І прокидаючись кожного дня, ви будете згадувати той безтурботний травневий ранок та...

Уявляти себе у власній квартирі.

18 травня 1944 року почалась операція з депортації кримських татар. Всього 60 годин та 3500 вагонів знадобилось радянській владі для виселення з півострову більш ніж 180 000 людей. Число збільшилось в 1945 році, коли після закінчення війни у місяць депортації відправились кримські татари, що захищали СРСР на фронтах Другої світової.

Олександр Тодорчук

«Спеціально для «Бористену»

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ ПАТРІАРХУ ФІЛАРЕТУ

Ваше святосте, у мене немає слів у моєму скромному запасі, щоб висловити ті почуття, які тепер у мене на душі. Я не знаю, що й сказати Вам і що написати до Вас. Я пишу, і мені не віриться в те, що я прочитав. Те, що мені сказали мої друзі про вашу заяву, у мене не вкладається в голову. Пишу Вам, бо хочу особисто пересвідчитися, що все це не правда. Що все це вигадки сьогоденного всесвітнього павутиння, яке обволікає наші довірливі душі.

Ваше святосте, я ніколи не повірю, що у Вас Любов до самого себе може бути вищою Любові до Вітчизни. Ніщо настільки не страшно у нашому житті, як розкол. Як невміння об'єднуватися. Ці політичні (уже не релігійні) розбіжності можуть призвести до єдиного - втрати Держави. Тієї держави, до створення якої Ви стільки доклали зусиль, сил, енергії, молитов. Ми з Вами знайомі, і в добрих стосунках перебуваємо уже майже 20 років. Я пам'ятаю той день, як ми вперше завітали до Вас і сиділи у Вашому кабінеті разом з пані Галиною і паном Олексієм Воскобійниками. Обговорювали будівництво Михайлівського Золотоверхого. Мої друзі виділили чимало тисяч доларів, щоб Золотоверхий воскрес як птиця Фенікс із сталінського попелу і знову озолотив своїми священними золотими куполами древній Київ. У цьому велика заслуга не тільки Тимофія Тронька, Олеса Гончара і чи не найбільша - Ваша, ваше Святосте

Ми з Вами відвідували Нью-Йорк. Манхеттн, де Ви освячули картини українських художників у кращому із кращих будинків - приміщенні Українського Інституту Америки, (англ. Ukrainian Institute of America, UIA) —

культурній установі українців у США, яку заснував у 1948 український винахідник, бізнесмен і філантроп Володимир Джус. Цей престижний Інститут від 1955 міститься у купленому Володимром Джусом у палаці Августа та Анни ван Горн Стайвезент, який належить до національних історичних пам'яток США.

Були з Вами і в Норд-Порті на узбережжі Мексиканської затоки Атлантичного океану у родині, на жаль нині покійного, Валентина Кохна і його славної дружини пані Раїси. Гостювали у містечку Бока-Ратон на березі тієї ж Атлантики у сім'ї Воскобійника- молодшого, Олексія. Як і в українській церкві Купер-Сіті за часів отця Віктора Полярного. Неодноразово сиділи поруч під час письменницьких з'їздів у Президіях чи неодноразово у гостях Миколи Жулинського, у Кончі-Озерній. Я Вас часто провідував у лікарні Феофанії, де працювала моя дружина і Ви лікувалися саме в неї, бо найбільше їй довіряли, часто боячись за своє життя в наш непередбачений час. І ніколи у наших поглядах не було розбіжностей. Та й не могло бути. Я пам'ятаю ті вантажівки у перші роки московсько-української війни, коли Ви (на відміну від Московських церков в Україні) тоннами відправляли допомогу нашим воїнам, добровольцям, що пішли в ім'я Незалежності України прямо з Майдану на фронт. Хіба все це можна забути? Хіба і сьогодні, в такий критичний для України момент, ми не знайдемо спільної мови, не об'єднаємося, Ваша Святосте? Ви ж у цьому були для усіх нас взірцем і закликали нас до цього. Не доведи Господи, Ваша Святосте, знову нам повернутися до тих часів, які пережили наші попередники, як тільки Москва

виставила свої гарнізони і контролювала наших гетьманів і священників. Утискувала указами й наказами. Требниками. Духовними регламентами, Кодексами, в яких кривавою червоною ниткою проходило, що українська мова має щезнути разом з русичами-українцями з цієї ними загарбаної після 1709 року землі. Вони у тих наказах регламентах, як і нині дописувалися до того, як думають сьогодні так звані московські митрополити Онуфрій і Павел - ці московські служки, що наша мова «не угодна Господу Богу» і тим самим лукавлять, ігноруючи заповідь апостола Павла, який писав у своїх листах, щоб Бог усім народам дав їхні рідні мови, і Бог найближчий до того, хто молиться рідною мовою. Бо якщо моляться чужою, і хай вона буде гарна, наче музика, але зміст слів молитви не доходить до розуму мирянина, а отже і до серця його, і він віддаляє віруючого від Бога.

І тут нічого дивного: в ординці православ'я – це не релігія. Це ідеологія. Це невід'ємна частина «руссаго міра», як і їхній язик, в ім'я якого вони готові проливати кров і освячувати найсучаснішу зброю типу буків і градусів, щоб і за допомогою церкви завоювати якщо не весь світ, то хоча би половину цього світу.

То чи можемо ми сьогодні, коли у Московському Кремлі, на татаро-монгольському узвишші, новоявлені ідеологи, які за своїми діями ближче до ментальності орди, аніж до православ'я, ми дозволимо собі надати їм таку розкіш - наше роз'єднання, про що мріє кожна імперія, і поділивши нас на клани, знову завоювати нас і владарювати над нами.

Я стою на колінах перед Вами, Ваше святосте, в ім'я збереження Русі-України, якій Ви, як Господу Богу нашому, служили вірою і правдою, оскільки я

вас особисто знаю. Не порушуйте цей моральний кодекс своєї душі і совісті. Підніміться над себелюбством в ім'я Любові до України. Молю Вас, благаю.

З легкої руки Віктора Андрійовича Юценка, нашого українського президента, який заснував свято на честь 1010-річчя Русі-України. Він перший розпочав боротися за Правду, за Справедливість. За старшинство поміж слов'янських народів, які після нас, русичів-українців прийняли православну віру. Москва у 1686 році (про це я стільки разів писав у своїх книжках, і Ви це читали і схвалювали) за наказом Бориса Годунова купила той Томос в ім'я зверхності молодій державі Московії над древньою Київською матір'ю Руссю, яка ще за 700 років до цього (998 рік) прийняла християнство. Так не буває у природі, щоб мати стала молодшою за доньку. Але завдяки зусиллям дячка Алексеєва, який поїхав з подарункам до Вселенського патріарха Діонісія IV-го отримали той Томос, яким володіла зовсім недовго - до розвінчання хабарництва Діонісія IV-го.

І от нарешті – благословенний день над Україною, сам Господь Бог змилювався над нами і повернув нашому народу історичну правду і справедливість. У цьому так багато Ваших заслуг. Ви, як ніхто, підставили у той відповідальний перед історією України момент, своє плече і свою мудрість президенту Петру Порошенку, і ми отримали віковично довгожданий Томос. Ви тоді піднялися над собою. Над своїм егоїзмом, якого у Вас у той історичний момент не було, Ви підтримали митрополита Епіфанія, як наше відродження. То був історичний момент святої єдності, якої так не вистачає українцям упродовж віків, і якими ми всі стали свідками, а Ви безпосереднім учасником і засновником цієї історичної Правди і Справедливості. Таке народом не забувається. Неперекреслюєте цього своїми несподіваними, швидше за все миттєво амбітними заявами..

Йдіть на примирення і залиште своє славне ім'я у віках, як і нашу відбну і незалежну Україну, а тепер і нашу українську церкву. У важкі місяці душевної напруги, переживань бути томосу чи небути, ж Ви своїм авторитетом, мудрістю, набутим життєвим багаторічним досвідом піднялися над собою, ніби радячись з Самим Всевишнім і прийняли єдине правильне рішення - не роз'єднуватися і підтримати і Президента і наш страждальний народ і молодого не за віком мудрого митрополита Епіфанія. Слава Вам! Ви тоді виявилася в центрі релігійного, якщо можна так висловитися, Всесвіту. Божого Всесвіту, який нам подарував тисячолітню Правду і мрію, що стала реальністю. Чому ж Ви зараз залишили той святий Олімп і зійшли вниз, до небезпечного рубікону, за яким провалля, роз'єднання, яке потрібне тільки імперія Зла, а за цим роз'єднанням

- наша невідомість?! Ваша Святосте залишайтеся на висоті, якої Ви гідні і не залишайтеся у славі, вічності і спасінні.

Ваша Святосте, Ви знаєте, що авторитет наробляється роками, автрачається за одну мить. Для чого ж ми нині подаватимемо харчі на брехливий стіл московської пропаганди, поповнюватимемо меню московсько-кремлівським агресивним крикунам типу скаб'єєвих, попових, кисельових, куликових на чолі з божевільним жириновським, які запевняють московський люд, в тому числі і наш, що от ми ж казали, що Філарет - «розкольник». А тепер, скажуть вони, Ви переконалися: він «розкольник розкольників» у геометричній прогресії.

Для чого Вам Ваше славне ім'я міняти сьогодні на ці незаслужені образи, Людини (я пишу з великої літери), яка стільки зробила для України у її такі важкі хвилини, години, роки, коли в черговий раз вирішувалася наша гірка доля бути чи не бути Україні. Для чого ще й Вам, синові України, сину Божому з усіма можливими і неможливими почестями і всенародною Любов'ю у своїй державі, творити у церкві те, що твориться в державі, де 5-та колона, яка ненавидить усе українське, хоче повернути історію назад і шуфричі з вілками, новинськими і медведчуками хочуть повернути нас назад до Мойсеєвої пустелі. Котру ми так і не зуміли пройти. То ж хочеться запитати Вас, себе, всіх нас, хто українцем зветься, коли ж ми дочекаємося свого Мойсея і єдності: один народ, одна мова, одна віра, одна нація і одна держава! Воїстину заможна, непереможна, як нині Польща, де один ксьондз, одна віра, єдиний патріотичний народ, єдина нація.

Не робіть цих заяв, відкличте і змініть порядок денний свого скликання, запросивши туди митрополита Епіфанія і

відзначте усі разом у єдності пам'ять святого священномученика митрополита Київського Макарія. Невже на цьому дійстві Ваш «хрещеник» митрополит Епіфаній може бути не бажаним гостем?! Чи не святотатство це під час високої Любові до ближнього і вічної пам'яті, як я зрозумів із Вашої заяви, в якій йдеться про православного святого Макарія, народженого у 1497 році, 1 травня, як митрополита Київського, Галицького і архієпископа всієї Русі-України. Не змінюйте реальність на користь Москви. Свято пам'ятайте дату 20 грудня минулого року, коли Верховна Рада прийняла Закон, який передбачає, що кожна релігійна організація зобов'язана свято дотримуватися свого справжнього імені, своєї назви, а не так як Московська церква в Україні приписує незаконно собі назву української церкви, будучи насправді Московською - і за мовою, і за молитвами і за «своїми святими», поміж яких і руйначі і ненависники святої Київської Русі, історію якої приписують собі, народившись через тисячу років після Києва. Московська церква ні за якою логікою, законами, реальністю не має ні законного, ні морального права називатися українською. Це моральний бандитизм і не інакше. Про це підписаний закон президентом України Петром Порошенком 22 грудня минулого року.

Невже і намісники Бога на землі, в душі залишаються вільнодумними українцями, яким держава, народ, то вторинне, а щось невідоме нам - первинне?! Невже індивідуаліст – українець, що живе в нашій душі перемагає все на світі, і навіть призначення намісництва Всевишнім на землі. Та хіба буде мир у нашому домі, коли ми себе любимо більше, ніж свого ближнього і своя риза, як сорочка, дорожча нам до тіла, як каса патріархії

багатша, аніж митрополита. Я одного не можу зрозуміти в цьому суперечливому світі, як можна освідчуватися у великій Любові до України, і водночас руйнувати саму Україну. І тоді виникає питання: кому ми служимо? Собі, Богу чи Україні. Може, краще служити Богу і Україні, а в критичні часи для держави, народу, нації, забути про свої амбіції і піднятися над цим непорозумінням і стати на шлях добра своєму народу, своїй державі і тоді буде лад і у нашому релігійному сімействі.

Ваше Святосте у такий складний і непередбачуваний час для нашої новітньої історії об'єднайте всіх українців за вірою і святою правдою в ім'я України заради Правди, Справедливості і Любові до матері-України і внесіть у це непорозуміння Вашу святу ясність. Докажіть усім, і в першу чергу нам, Вашим прихильникам, друзям, однодумцям, що це непорозуміння, що ніякого розколу нема в Українській церкві! Все робиться заради єдності і в ім'я святої Любові до рідного нам народу, до дорогої усім нам України.

*З глибокою повагою До вас,
Олег Черногуз (м. Київ)*

ШАНУЮЧИ СВОЄ КОРИННЯ

Вважається що найкращі інвестиції для спокійної старості слід робити у дітей. Себто, виховати та вивчити їх так, щоб діти змогли бути допомогою і підтримкою немічним на схилі років батькам. Однак, напевно, ніщо так не важливо як духовна єдність в родині. Українська письменниця з Канади Любов Василів – Базюк може спокійно провадити надвечір'я свого життя. Бо разом з чоловіком Ярославом виховала не просто уважних, а національно свідомих, близьких по духу дітей та онуків. На цій світліні доня пані Любов Наталка Базюк – доктор -офтальмолог. А поряд з нею онучка Надійка, котра є соціологом та психологом за фахом. Її батьки Андрій і Терезія Базюк наслідуючи приклад пані Любов Василів – Базюк виховали доню справжньою українською патріоткою . Тітка і племінниця залюбки хоч і випадково заплановано разом відвідують Львів - «столицю» Галичини. Для них це не просто туристична подорож. Адже звідси походить їх батько і дідусь...

*«... і Дніпрова блакить, острови і човни –
все то було прекрасно...»*

Одним із тих, хто щиро вітав появу часопису «Бористен» був Олесь Гончар. Він назавжди залишиться симпатиком журналу, а сам «Бористен» долучиться до історії збереження садиби та будиночку по вул. Клубній, 25, що пов'язані з роками творчого формування письменника.

Саме у цьому будинку його сестри – Соби Олександри Терентіївни - Олесь Гончар проживав під час навчання у Дніпропетровському університеті. Тут з'явилися перші твори письменника: новели „Модри Камінь”, „Весна за Моравою”, нариси „Аспірантка”, „Співачка”, перша і друга книга „Прапорonosців” - роману, з яким яскраво й одразу увійшов в українську літературу і був визнаний наймолодшим її класиком.

У листах до свого друга Сергія Завгороднього, Гончар називав ці роки «найщасливішими», адже сама атмосфера «незабутньої Клубної», «середовище людей трудових» схилили до творчості.

У фондах Дніпропетровського національного історичного музею ім. Д.Яворницького зберігається досить вагома колекція матеріалів Олеся Гончара. Вона неодноразово була репрезентована на цілому ряді програмних виставок «Олесю Гончару присвячується» (2008), «Життя як джерело» (2013), «Найкраща країна – правда» (2018) у музеї «Літературне Придніпров'я» (м.Дніпро), «Історичні постаті ХХ століття: Олесь Гончар» у Національному музеї історії Другої світової війни (1941– 1943) в Києві (2013), де експонувалися чи не найбільші гончарівські раритети з фондів нашого музею, а саме “Кабінет за грубкою в Ломівці”. Всі вони мали резонанс у суспільстві, адже були побудовані на музейних реліквіях.

Музейна колекція Гончара сьогодні нараховує більше 500 експонатів, які розподілені за групами їх збереження: архівний, книжковий, фотофонд, нумізматика, фонд речових предметів, фонд образотворчих матеріалів. Початком її формування можна назвати 1979 р., коли Олесь Гончар передав Дніпропетровському історичному музею ім. Д.І. Яворницького карбідну лампу у вигляді капсули, схожу на гільзу снаряду. При її світлі на Клубній, 25 писав вчорашній фронтвик, а потім студент Дніпропетровського університету О. Гончар першу і другу частини своїх «Прапорноносців». Пізніше Сова О.Т. передала музею стіл, за яким писалися згадані уже твори. Кажучи музейною мовою, він має свою легенду.

Зі старого, підірваного в роки війни будинку Терентія Біличенка – батька О.Т. Гончара, вціліли дві речі: стіл та Ікона Спасителя. Ікона під час вибуху вилетіла через відчинену квартиру, а стіл незадовго до цього сестра винесла на подвір'я. Ікона і зараз висить в хаті на

Клубній, 25, а стіл сьогодні – власність музею. Отак символічно поєдналися ці дві речі: ікона Спасителя, який захистив молодого хлопця в роки війни, провівши через усі випробування, щоб той пізніше, ставши письменником, прихистив усю українську літературу.

Можна трактувати це й інакше. Ці дві вцілілі речі визначають подальше життєве призначення дітей Терентія Біличенка – доньки Олександри та сина Олександра. Перед іконою Спасителя молилася «баба Шура» за болящих (вона лікувала молитвою, яка передавалася із покоління в покоління у родині чоловіка Гаврила Соби), син – Олександр від цього столу піде у велику літературу. Перелік музейних легенд навколо меморіальних речей письменника (їх у колекції – 25) можна продовжити.

Окрім меморіальних речей велику цінність представляє архівно-книжковий фонд, який, безумовно, є найчисленнішим у зібранні музею. Сьогодні пам'яткою загальнонаціонального значення є рукопис «Голубого Дунаю», який у 1982р. став першим експонатом новостворюваного музею «Літературне Придніпров'я», чернетки роману «Собор», де зустрічаються топоніми «Клубна», «Ломівка», які для письменника завжди були своєрідними точками опори в житті. Окрім багатьох інших рукописів є й рукописні сторінки незавершеного і неопублікованого роману «Великий Луг», присвяченого Д.І. Яворницькому, постать якого цікавила й хвилювала Олеся Гончара. Для музею, який носить ім'я видатного вченого, вони є неоціненними. Документи, різнопланові фотоматеріали, книги з автографами, адресованими «... людям того рідного краю, де створювалися «Прапорноносці» чи «... тим, хто боронив «Собор». Епістолярії, з – поміж яких

добре відомі листи й чимало неопублікованих.

Формування колекції продовжується. У березні 2019р. до фондів музею надійшло 44 епістолярії О.Гончара до старійшини дніпропетровської літератури, прозаїка Сергія Завгороднього, який стояв біля витоків письменницької діяльності Гончара. У них розкривається історія написання Гончарем багатьох творів, згадуються поїздки Придніпров'ям, земляки, які стали прототипами героїв письменника, постать Д.Яворницького, до якої неодноразово звертався у своїх творах. Прочитується роль Гончара у розгортанні літературного життя на Придніпров'ї, його присутність у творчій долі ряду письменників.

Сьогодні зріс інтерес до епістолярної спадщини великого письменника. Побачили світ «Листи. Том десятий» творів у дванадцяти томах (К., 2011), куди свого часу із фондів нашого музею для публікації були передані листи Олеся Гончара до Михайла Штейна, написані у кінці 1940-х рр..

Журнал «Бористен» вперше публікує невідомі досі листи Олеся Гончара до Сергія Завгороднього. Вони цікаві не тільки як матеріал для вивчення біографії, але і як оригінальний чинник, у якому відображена вся багатогранність духовного життя Олеся Гончара, якому не одне покоління дніпропетровських письменників завдячує уроками письменницької майстерності, громадянської мужності, людяності, порядності й відповідального ставлення до слова.

Світлана Мартинова

*- ст..науковий співробітник музею
«Літературне Придніпров'я»
- відділу Дніпропетровського*

*національного історичного музею ім
..Д.Яворницького*

14.03.1988

Київ

Дорогий Сергію!

Вітаю тебе з 80-літтям. З високоліттям творчим, чесним, достойним.

Щодо твого листа. З тих публікацій про гуляйпольського отамана, які ти згадуєш, мені свого часу теж доводилось багато що читати, адже цікавила мене ця постать, коли працював ще над «Перекопом», потім над «Собором» і ось тепер торкнувся давнього знайомця в «Океані»... Знаю, що постать ця вкрай суперечлива. Чув, нібито подарував колись він життя молодому продзагонівцю Шолохову (на прохання української жінки), але з дитячих літ знаю й те, що вирубав він комнезамівців у сусідньому з нами селі й на станції Галещина нашого району. На різних етапах він був різний (тому й армія то виростала, то танула на очах) і не стільки як тип соціальний бачився він мені в «Океані»; художні роздуми, якщо ти помітив, ведуться справді в плані психологічно – філософському, хотілося сказати про трагедію спустошеності, про банкрутство самої ідеї шукати прогресу на шляхах терору. Терор виплоджує тільки терор і насильство викликати здатне тільки нове насильство і нове зло – ось що насамперед хотілося авторові сказати. Начало [руйнівницьке] (Махно) і начало будівниче, творче, гуманістичне (Яворницький) – вони зійшлись у двобої, а хто переміг, за ким майбутнє – хай думає читач.

В «Океані» багато мені дорогого, степового, прощального.

Ще раз вітаю тебе з ювілеєм і здоров'я тобі, здоров'я...

Ол. Гончар.

P.S. Звичайно, коли читати «Океан» як річ документальну, то там було б до чого вчепитись. Але ж це скоріше фантазія на вільну тему – як це буває в музиці... Написав, як міг. А хто зможе краще, то що ж... Бог на поміч. Вітай Дніпро і острови – ось у чий вірності ми, гадаю, можемо бути певні завжди. І прочитай у «Дніпрі» №3,4-й публікацію про «Собор»... Мені буде цікаво почути твою думку.

Ол.Г.

Добрий день, дорогий Друже Сергію!

Одержав твого гнівливого листа. Справді є чого впасти в гнів, коли бачиш, що діється навкруги, зокрема, і в літературі. Заспокоюю себе тільки думкою:

- Бог правду бачить...

Або ще:

- Бог шельму мітить...

Це, останнє, про ту особу, що ти її називаєш у листі «царицею» (у нас частіше називають її просто Відьмою)... Ось би цій ротатій виступити на захист Тичини!...

Але хіба здатна на таке ця патологічно озлоблена егоїстка? Їй хотілось би, щоб, крім неї, нікого більше в літературі й не було, в т.ч. й Тичини.

Радіопередачі про нього справді обурливі, я свою думку тим радіоцькувачам уже висловив, добре, щоб і січеславські письменники сказали Охмакевичу те, що треба... літературний бандитизм має дістати від громадськості по заслугі... Хоча зрештою Павло Григорович – десь там – може бути спокійний за ті свої шедеври, що їх він подарував народові України. Суддею – праведним! – йому буде Вічність.

Постане Поет перед прийдущими віками у справжній величі свого генія, а пігмейська вовтузня цькувачів, його лютих недругів, заздрісних нікчем, поросте чортополохом!... З цього приводу візьми й прочитай мудру байку Євгена Гребінки «Лебідь і гуси»:

Обмазали кругом – і галас трохи стих;
А Лебідь плись на дно – і випурхнув як сніг!

Вітаю тебе, друже, з наступаючим Новим,

1994-м, а ще до того зі святом Різдва! Люблю це світле свято, багато воно дає для душі, бо згадується дитинство, ті часи, коли українське село ще не було поруйноване імперськими та «домашніми» катами – душителями України, і люди ще знали радість духовності, і ми, малеча слобідська, ходили із Звіздою, колядуючи по хуторах... Не боялися глибоких снігів, то ж хай не страшать нас і сучасні морози ...

*Щиро вітаю тебе і Сашка і все
Січеславське товариство.*

7.XII.93

Ол. Гончар

Дорогий Сергію!

Ні, твої догадки несправедливі, коли ти пишеш ...«Чи й до Сергія»...Все, Що було – живе в серці, усим дорожу, бо ті дніпровські літа, і скелі та острови, і ласкаві наші води – то може було чимось із найкращого в житті. Зрештою, як людська молодість, повносилля...

І за увагу твою до Ломівки дякую тобі і твоєму Сашкові – десь читав і його слово захисту... Щоправда, увага начальства, про візит якого ти пишеш, здається, ніякими плодами не увінчалась: хіба що (як пише сестра) їй знову відрізали телефон, хоч у сусідів не зачепили, а щоб поладити лінію, кажуть, треба трактора такого, що його й на світі нема... Ну та це так, до слова. А тобі і сімейству бажаю доброго, таки козацького здоров'я, бажаю від усієї душі!

Твій Ол.Гончар

19.10.1991

«Фундація «Промітеїв отвiт» інформує»

ГУРТУЮТЬСЯ УКРАЇНСЬКІ ІНТЕЛЕКТУАЛИ США

Серед головних завдань, котрі ставить перед собою добродійна Фундація «Промітеїв отвiт» з Америки (президент Петро Палюх, Нью-Джерзі) надати можливість науковій, освітній та громадській спільноті України заявити про себе в західному світі. Для вирішення цього завдання потрібна і системна робота, і головне не байдужий добродійний актив з числа інтегрованих в західний соціум українських активістів. Особливо до нагоди можуть стати люди, котрі задіяні в мас-медійній та політологічній сферах. А саме до таких належить багатолітня громадська діячка з США пані Дарія Бекерська. Ось чому її зацікавленість співпрацею з Фундацією «Промітеїв отвiт» так радо сприйняли в цій українській добродійній організації.

Дарія Бекерська народилася в одному з районів Нью-Йорку добре відомому і в Україні Брукліні. Доля її родини типова для тих українців – галичан, котрі не хотіли жити в «найбільш вільній країні світу». На початку Другої Світової війни рятуючи себе від сталінського режиму батьки пані Дарії емігрували на Захід.

Незважаючи на чужину, як і більшість наших політичних емігрантів, в родині Бекерських не забували рідну мову, культуру, історію. Така домашня атмосфера не могла не вплинути на життєву долю Дарії Бекерської. Вона починає навчання в Українському науковому інституті Гарвардського університету. Та ще в молодих роках пані Дарія добре розуміє, що допомогти скинути московські кайдани рідній землі на еміграції можна лише досягнувши західний спосіб життя і західну освіту. А тому вона успішно закінчила університет Ендрюс у Беррієн Спрингз, штат Мічиган, отримавши з відзнакою ступінь бакалавра в галузі журналістики та політології. На початку своєї кар'єри Дарія

Бекерська захоплюється виробництвом телевізійних документальних фільмів. Так за її участі в якості члена творчої групи були створені такі відеороботи як «Людина, що розстріляла Папу: дослідження в тероризмі» і «Подорож до серця Китаю». Саме ці телевізійні фільми були відзначені престижними нагородами в галузі документалістики. Протягом останніх 25 років Дарія Бекерська обіймала різні посади. Останнє місце роботи, де вона докладала свої сили і талант як віце-президент: добре знана в світі фінансова компанія Goldman, Sachs & Co., з Нью-Йорку.

В розмові з нами президент Фундації «Промітеїв отвiт» Петро Палюх зізнався що він і його колеги пишаються що такі особи як пані Дарія Бекерська виявляють інтерес до діяльності цієї добродійної організації. А значить успіх незабариться...

На світлині успішна американка з українською душею пані Дарія Бекерська

Влас. інформ.

Небезпечна стихія

На автодромі поблизу селища Гвардійське людно – тут розпочинаються навчання за участю головного управління ДСНС у Дніпропетровській області, поліції, спеціалізованих служб, а також лісового та мисливського господарства. Усі ці підрозділи готові до будь-якого розвитку подій. За сценарієм трагедія розпочинається, коли сталась ДТП – у легковому авто затисло людей, машина потроху димить і є вірогідність витіку пального, а відповідно і вибуху. Глядачі затамували подих. Рятувальники розрізають автівку і передають постраждалих лікарям. Все швидко і злагоджено. Але стихія не питає дозволу і ось поруч вже горить будівля на території військової частини, далі погонь з'їдає суху траву і ось-ось перекинеться на хвойний ліс та склад з боєприпасами. Ми звикли думати, що пожежа в лісі – це одразу червоні машини з сиренами. Але насправді першими удар на себе приймаються саме лісники.

Будзінський Ігор, начальник відділу охорони і захисту лісів, Державне агентство лісових ресурсів України. «Першими ліквідує пожежі саме лісова Державна охорона. Це запорука вдалого і своєчасного гасіння пожежі – виявити і погасити її на початкових етапах. Якщо цей момент «проспати», тоді вже треба залучати і працівники ДСНС. Як правило, 90% пожеж ліквідуються працівники агентств і саме на початкових стадіях. Нажаль, є проблема у забезпеченні технікою, як у Дніпропетровській області, так і в Україні в цілому. Близько 70% техніки віком більше 30 років! Для її оновлення потрібні кошти, але резервних коштів мало. В нашій області ми активно співпрацюємо з адміністраціями, аби впливати на це питання. Є підписана програма на 100 млн.грн під назвою «Ліси Дніпропетровщини», і ці кошти підуть в тому числі і на нову техніку». У нашій області загалом охорону лісів від пожеж забезпечують 307 державних лісгосподарських та лісомисливських підприємств, у складі яких функціонує понад 1,7 тис. лісництв та 273 лісових пожежних станцій. На оснащенні знаходиться 644 пожежних автомобілів.

Василь Іванів, директор військового лісгоспу «На цій території часто трапляються пожежі – у позаминулому році було 136, минулого року – 30. Причин може бути багато – вибух боєприпасу, який втратив не туди, кинутий недопалок. Тому навчання дуже важливі. І саме завдяки навчанням ми виявляємо проблемні місця на території чи у взаємодії служб. На практичному етапі учасники навчань відпрацювали спільну взаємодію щодо ліквідації наслідків дорожньо-транспортної пригоди, проведення аварійно-рятувальних робіт та здійснення евакуації постраждалих. Також загасили пожежу в будівлі на території військової частини. Крім того відпрацювали гасіння пожежі сухої трави, гасіння верхової лісової пожежі та залишків осередків окремих пожеж. Супроводжувались дії групування сил пожежогасіння проведенням аеророзвідки безпілотними апаратами та використанням авіації для пожежогасіння». Загалом, за словами учасників, навчання пройшли на відмінно. В заході взяли участь 188 чоловік та 55 одиниць техніки з них від ДСНС – 109 рятувальників та 38 одиниць техніки.

Сонячна погода, підвищення температури повітря в кінці лютого – на початку березня, наявність та випалювання сухої рослинності на інших землях вже створили сприятливі умови для розповсюдження вогню на лісові масиви.

У червні Дніпропетровській області очікують 5-й клас пожежної небезпеки. Рятувальники закликають усіх берегти навколишнє середовище від вогню. Знищення або пошкодження ползахисних лісових смуг, захисних лісових насаджень вздовж берегів річок, каналів, навколо водних об'єктів, гідротехнічних споруд, на смугах відводу автомобільних доріг, залізниць та інших захисних лісових насаджень – тягне за собою накладення штрафу на громадян від тридцяти до сорока п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (510-680 грн) і на посадових осіб – від шістдесяти до дев'яноста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (1 020-1 530 грн). Знищення або пошкодження підросту в лісах – тягне за собою накладення штрафу на громадян від трьох до шести неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (51-102 грн) і на посадових осіб – від семи до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (119-170 грн).

Якщо ви бачите, що горить ліс

- При виявленні пожежі – не впадайте в паніку, не метушіться та не приймайте поспішних, необдуманих рішень. Якщо ви побачили хмари диму над лісом негайно телефонуйте за номером «101».
- До прибуття пожежно-рятувальних підрозділів можна гасити тільки низові пожежі, збиваючи полум'я гілками листяних порід дерев, заливаючи водою чи засипаючи ґрунтом та заточуючи ногами. До полум'я заввишки 1,5 – 2 метри наблизитися неможна!
- Категорично забороняється підпалювати ліс з метою подачі сигналу порятунку.
- Слід пам'ятати, що забороняється розводити багаття ближче ніж за 50 метрів до хвойного та за 25 метрів до листяного лісу. Розведене вогнище не можна залишати без нагляду. Місце відпочинку після себе потрібно прибрати, адже залишені на сонячній галявині пляшки чи уламки скла, фокусуючи сонячне проміння, здатні спрацювати як запалювальні лінзи.

Фото Сергій Бараненко

“Вісті з діаспори”

Концерт Музики М. Скорика та Б. Фільц у Самборі

Голова «Просвіти» в Самборі, Олександра Сумарук повідомила, що 17-ого травня, ц.р. відбувся успішний концерт творів сучасних композиторів: Мирослава Скорика та Богдани Фільц. Присутня на концерті була 87 річна Богдана Фільц, але на жаль Мирослав Скорик, який мав взяти участь, не зміг прибути через хворобу. І п. Мирослав і п. Богдана є споріднені по родині Рудницьких і мають родину в Самборі.

На світліні (Олександри Сумарук) могила «Рідношкільників»

Просвітяни Самбора зорганізували подорож до села Лука, де дід п. Мирослава Скорика був управителем єдиної в Галичині сільської гімназії, учні якої мусіли здавати матуру аж у Кракові, бо поляки не визнавали здачі в селі. Батько п. Мирослава працював в Самборі викладачем учительського семінара, потім був директором «Рідної Школи», а від 1939 року був директором середньої школи Ч. 1 де сьогодні працює голова «Просвіти» Олександра Сумарук. Дитячі роки Мирослав Скорик провів у Самборі і ще зберігся будинок в якому жила родина Скориків. Навіть знайшлося кілька людей, які його маленького пам'ятають.

Перед концертом увечері просвітяни разом з Богданою Фільц відвідали могилу «Рідношкільників - 117», сфотографувалися біля церкви де правив о. Плешкевич, родич п. Богдани. А увечері п. Фільц відіхала до Києва, а потім до Нової Каховки на фестиваль української музики.

*Інформації і світлини переслала
голова «Просвіти»
в Самборі, Олександра Сумарук.
проф. Віра Боднарук (США),
голова Товариства
Української Мови*

Своєчасний культ

У середині ХІХ століття українська ідея в Галичині вистояла завдяки творам Тараса Шевченка

У 1905-му відомий галицький науковець Василь Щурат, мандруючи територією підросійської Волині, у Вишнівці познайомиться з понад 80-літнім Федором Кружилкою. Від нього він несподівано почує епізод із 1846 року, коли тут перебував Тарас Шевченко й цікавився можливістю бодай на годинку перебраться за кордон, до «австрійського» Підкаменя.

Здається, що тоді намірам поета не вдалося здійснитися, принаймні таких свідчень не залишилося, зате його твори опиняться в півдавстрійській Україні через півтора десятиліття. За життя Шевченка — від 1840-го по 1861-й — вийшло кілька видань «Кобзаря», та Галичина відкрила для себе його лише по смерті, у 1862 році, коли купець Михайло Димет привіз українські книжки з Наддніпрянщини. Друкований «Кобзар» одразу став бібліографічною рідкістю, якої майже ніхто не бачив, однак мережею «Громад» розійшлися рукописні копії, які студенти переписували та завчали напам'ять.

«Давно похована русинська нація»

У середині ХІХ століття Галичина була далекою до пізніше усталеного образу «українського П'ємонту». Досить згадати, що передвісників національного відродження тут назвали «Руською трійцею», адже в першій половині 1830-х троє семінаристів були єдиними на всю греко-католицьку семінарію, що стали розмовляти, як тоді казали, «руською» мовою. Збірку етнографічних творів «Русалка Дністрова», яку вони підготували, чекала конфіскація, а оцінка директора

поліції Паймана була безжальною: «Ми маємо з поляками по горло клопоту, а ці божевільні хочуть ще оживити давно поховану русинську націю».

Українці дещо оживилися під час «весни народів» 1848 року, та не надовго, за хвилию піднесення виникла ще більша хвиля розчарування, і духівництво, що було єдиним вищим станом галицьких українців, масово звернуло свої погляди на царську Росію. Поняття «москвофіли» замінили зрозумілішим — «святоюрці» (від головного греко-католицького собору — Святого Юра).

Відкриття одного з перших пам'ятників Тарасові Шевченку, 28 вересня 1913-го, Винники біля Львова. Відомо, що перший пам'ятник з'явився 1898 року в Харкові, у приватній садибі місцевого банкіра Олексія Алчевського. Натомість у Галичині до Першої світової війни було поставлено не менше ніж десяток громадських пам'ятників

Замість одушевлення байдужість, замість поривів безсиле, замість ініціативи й руху гробова тиша, замість довіряувласні сили повна апатія, — писав про 1850-ті на Галичині та результат праці москвофілів Михайло Возняк. — Куди повіяв північний морозний вітер, з найурожайнішої рілі ставала пустиня, на якій нічого не було видно, окрім величезних туманів порошу».

Українство як самостійна ідея було надто кволим і молоде покоління галичан, що шукало свого шляху, відмінного від «батьків», мало проблему: поза відстоюванням східного обряду, який вирізняв їх від польського засилля, молодь не мала за що вхопитися й на що опертися. Поява перших творів Шевченка, що припала ще на часи «Руської трійці», не справила належного враження, це були поодинокі поезії, недоступні для загалу. Хоча вже 1848-го Іван Вагилевич назве Шевченка «знакомитим поетом», а Микола Устиянович «громким Шевченком».

РОЗВИТОК НАПІВМІСТИЧНОГО КУЛЬТУШЕВЧЕНКА НА ГАЛИЧИНІ БУВ ЯК НІКОЛИ СВОЄЧАСНИМ: НАДДНІПРЯНЩИНА ОПИНИЛАСЯ ПІД ДІЄЮ ВАЛУЄВСЬКОГО ЦИРКУЛЯРА, ЩО НЕЗАБАРОМ ДОПОВНЯТЬ ЕМСЬКИМ УКАЗОМ

У рік смерті поета кілька молодих галичан уперше познайомляться з українцем з-поза Австрійської імперії — одеситом Володимиром Бернатовичем. Враження, що він справив на присутніх, описував син Маркіяна Шашкевича Володимир: «В тісній піддашній кімнатці прочитували ми твори великого нашого генія Шевченка, доповнювані з манускриптів рукою покійника (Бернатовича. — Ред.), і, дивлячись на живого-живісінького українця, — першого, котрого ми пізнали, — ми слухали, задержуючи в пам'яті кожне його словечко про Тараса, київську громаду, про тамошні порядки, чудувалися красоті його мови й мужніли».

Інший присутній на цьому зібранні, Данило Танячкевич, запалився від Бернатовича ідеєю громад. У 1860-х поруч із творами Шевченка громади стануть наріжним каменем у формуванні нової генерації галицьких українців. Сам Тинячкевич під псевдонімом Будиволя в часописі «Вечерниці» назве поета «нашим батьком Тарасом», і цей епітет супроводжуватиме постать Шевченка надалі. Поява першого «Кобзаря» у Львові, що його 1862 року привіз Михайло Димет, навіть частково не задовольнила попиту — гімназисти та семінаристи гарячково переписували поезії та поширювали серед однодумців. «Амбіцією кожного з нас було вміти якнайбільше творів Шевченка напам'ять», — пригадував член тернопільської «Громади» Євген

Один із перших пам'ятників Тарасові Шевченку, село Жуків на Бережанщині (фото часів Першої світової війни). Частина громадських пам'ятників, зокрема й жуківський, були знищені «за Польщі» в міжвоєнний період Олесницький. Щось подібне творилося й по сусідніх гімназіях: «Коли з'явився був 1863 чи 1864 року в Станіславі (сучасний Івано-Франківськ. — Ред.) один екземпляр «Гайдамаків», присланий одному школяреви якимсь добрим чоловіком зі Львова, то його за пару день майже на шматки рознесли. Всім годі було дати нараз прочитати, і за властителем тягнув ся все по школі цілий рій хлопців, яким він на голос мусів читати цілу поему, поки не охрип. Потому виривав йому другий книжчину з рук, і на коридорі в гімназії, або на вулиці, або де будь, зачинав читати далі».

У рукописні тексти включали також і «Ще не вмерла Україна», який приписували «батькові Тарасу» та співали на зібраннях. За своїм змістом

і звучанням він дуже відрізнявся від гімну «Мир вам, браття», який затвердила Головна руська рада 1848-го.

Відкриття, хоч і посмертне, поета-пророка не лише захопило галицьку молодь, а прихильні відгуки з'явилися в москвофільському «Слові» та польському Tygodnik Naukowy. Текст із останнього польські студенти перевидали окремою брошурою, і українські гімназисти вивчали біографію поета «з польських рук». Та далеко не всі польські кола так реагували на ім'я Шевченка, а незабаром виявиться, що й старше покоління духівництва втратило прихильний погляд на його творчість: «... Церковний авторитет, здавало ся, готов був ось-ось кинути на нього анатему», — писав Франко в «Молодій Україні». Панахиди за Кобзарем забороняли тому, що «схизматик», а коли молодь звернулася до православної церкви, то студентами з подачі «святоюрців» зацікавилася поліція. Доходило до того, що в будинку товариства «Руська Бесіда» то викидали портрет Шевченка, то знову чіпляли його на стіну — не зважати на славу «найбільшого руського поета» вже було неможливо. Стан невизначеності з боку старшого покоління штовхав молодь до таємних зустрічей. «Зачинені двері, заслонені вікна, на брамі один із товаришів на варті, а в невеликій кімнатці кількох нас, хлопців з нижчої гімназії і з того самого класу в святочнім настрою, — пригадував гімназист із Бережан Богдан Лепкий. — Один говорить про життя Шевченка, другий про його твори, двох, трьох декламує. Обов'язково «Кавказ», виїмки з «Послання» та «До Основ'яненка». Заповіту не співаємо, лиш унісонно виголошуємо його, як молитву. В промовах більше доброї волі, ніж мудрого змісту, бо що ми тоді в класі

Шевченківський збиг у Львові, 28 червня 1914-го. На цьому святі близько 10 тис. українців представляли парамілітарні організації, що налічували до 100 тис. членів. Завдяки своїй організованості українці домоглися створення власного добровольчого легіону — Українських січових стрільців могли сказати про Шевченка? Ні в школі багато не чули, ні поза школою не було що прочитати. Пересівали крізь решето те, що було у вступі до Шевченкових поезій (видання Сушкевича) та в лейпцигськiм «Кобзарі». Декламації, виголошені майже шепотом, також не могли нікого пірвати ані розпалити. А все ж таки оті хлоп'ячі, буцім конспіраційні вечорниці зворушували нас і настроювали на вищу ноту. Ніхто не смів про них знати, учасники почувалися зв'язаними тайною, над ними витав дух великого поета.

*«Ісповідники величнього завіту
нашого незабутнього кобзаря»*

Тексти Шевченка пробудили в галичан зацікавлення історією, і коли напередодні повстання 1863 року в поляків з'явилася мода на національні шляхетські строї, — конфедератки, кунтуші та чамари, — то гімназисти-українці на це відповіли носінням козацьких шапок, шароварів, жупанів і широких поясів. «Мережана сорочка, широкі сині шаравари,

«українська» свита, звичайно з кутасом, і козацька шапка з аксамітним дном та золотим кутасом, шовковий пояс синьо- або червоно-золотий і такий же «жупан» — такий виробився з часом народний спосіб убирання, — писатиме громадivecь Остап Терлецький. — Подібний вигляд цілком відрізнявся від традиційного одягу галицьких українців, але молодь вперто шукала за синьою тканиною та фасоном шароварів. «Дивлюся, аж світає» — картина Осипа Куриласа, 15 грудня 1918-го. Одне з рідкісних «усміхнених» зображень поета. Намальована під час польсько-української війни, коли ще зберігалися надії на власну державність. В оригіналі позаду Шевченка були зображені профілі стрільців, але вже за радянської влади з'явився наказ українських вояків замалювати

Школа в Устилузі, Волинь, 1917-й. Позаду прикрашений портрет Тараса Шевченка. Цю школу, як і ще близько 80 інших навчальних закладів, під час Першої світової війни відкрили галицькі Українські січові стрільці, тож чи не вперше про українського поета школярі могли дізнатися від учителів-галичан.

Дивовижна мода опанувала й львівську греко-католицьку семінарію. Ще яких два десятиліття тому семінаристи розмовляли польською та належали до польських нелегальних гуртків, а тепер вони могли вразити не одного свідка: «В семінарським городі богослови, вистроєні в шараварах, жупанах, підперезані поясами, розкладали ватру й при грі на трембіті співали... вівчарських пісень!».

Не менше вплинула творчість Шевченка й на мову: гімназисти спонтанно переходили на фонетичний правопис. Його затвердять аж 1892-го, а тоді, у 1860-х роках, це був революційний крок, адже азбучні війни між «твердими» (прихильниками зросійщеного варіанта) і «м'якими» (фонетичного) були надзвичайно запеклими. Лексикон молоді ряснів раніше не знаними зворотами, і сучасник, досліджуючи листування «громадян», цитував їхні вітання: «Здорові були, пане Осауле», «Засилаю вам з кілька козацьких

поклонів, пане Брате», або «Любий Братіку, ти мій соколе, Гетьмане! З усією сердечністю щирої козацької душі...». Розвиток напівмістичного культу Шевченка на Галичині був як ніколи своєчасним: Наддніпрянщина опинилася під дією Валуєвського циркуляра, що незабаром доповнять Емським указом. Попри надзвичайно обмежені можливості, галицька молодь таки внесе свою лепту в популяризацію творів Кобзаря. 1866 року група студентів поставили собі за ціль видати повне видання творів Шевченка. Зважаючи на час і місце, робота майже Сізіфова, адже в Галичині поруках передавалися рукописні твори, автентичність яких було важко встановити. Ще децицію поезій було опубліковано у львівських «Вечерницях» та «Меті», а також петербурзькій «Основі», яку принагідно привозили мандрівні наддніпрянці. Книга під назвою «Поезії Тараса Шевченка» з'явилася у Львові 1867-го, у період Великодніх свят. Допоки товариші, що готували збірку, роз'їхалися на канікули, один із них — Гнат Рожанський — не витерпів і, не чекаючи, допоки прийдуть кириличні черенки (шрифти. — Ред.), замовив у польській друкарні Оссолінських перші примірники. До книги, що містила майже три сотні сторінок, ввійшли заборонені в Російській імперії «Кавказ», «Сон» та, звісно, «Ще не вмерла Україна». У наступні роки це видання доповнять ще двома томами. Того ж таки 1867-го з Києва до Лейпцига на навчання через Львів їхатиме 25-літній Микола Лисенко. Знайомство з ровесниками-галичанами не мине намарно: коли за кілька місяців у Львові вперше влаштовуватимуть публічний вечір пам'яті Шевченка, то організатори матимуть проблему з музичною частиною.

Олександр Барвінський, що займався виданням творів Кобзаря та підготовкою вечора, звернувся до Лисенка з проханням написати до свята мелодію до «Заповіту». «Прислали мне при письме стихотворение Шевченко «Заповіт» с просьбою положить его на музыку, так как они, судя по лестным отзывам чехов о моей обработке, не находят, к кому бы более можно было обратиться, как не ко мне», — писав у листі до рідних у лютому 1868 року Микола Лисенко. Хоча зі схожим проханням звернулися й до Михайла Вербицького — автора музики до «Ще не вмерла Україна». Так несподівано у Львові з'явилося одразу дві мелодії «Заповіту», які вперше прозвучать із нагоди сьомої річниці смерті поета. А для Лисенка з цього розпочалося тривале захоплення та праця над творами Шевченка. Молодь не лише перевидала «Кобзаря», організувала перше публічне свято й поширила культ поета в гімназіях, а й створила новий рух під назвою народівці. У своїй програмовій брошурі (1867) вони не забудуть згадати й наддніпрянського генія: «[Ми є] ісповідники величного завіту нашого незабутнього кобзаря, Тараса Шевченка... Славимось 15-мільйоновим народом... ім'я його єсть руський, чи український, земля, ненька його рідна, Русь-Україна. Завзяті вороги його — ляхи й москалі... З тим мужицьким, латами покритим народом стоятимемо укупі, як вірні його діти». Вшанування Шевченка поступово стане офіційним і дозволеним. Якийсь час це ще створювало проблему священикам, але гімназисти старалися оминати неоднозначних ситуацій. У Львові традиційно вдавалися до послуг православного отця, а що творилося поза столицю краю, відомо з описів «Мети»: «На провінції, де православних

церков не було, учні радили собі ось так: приходив один із них до священика (розуміється, греко-католицького) й просив відслужити заупокійну Службу Божу за «батька». На це богослуження «за батька» збиралися раненько, перед шкільною наукою, всі учні, й тоді «син» подавав священикові інформацію, що його «батько» називався Тарас...».

У 1873-му з'явиться перша організація, у назві якої згадають Кобзаря, — Товариство імені Шевченка. Його фінансуватимуть українці з Російської імперії, а свого розквіту воно набуде вже з перетворенням на наукове та коли його очолить наддніпрянець Михайло Грушевський. Постать Шевченка посяде чільне місце в пантеоні галицьких українців. Напередодні Першої світової війни пам'ятники поетові з'являтимуться в різних місцевостях галицького краю, випереджуючи подібні в Наддніпрянщині, а апогеєм культу Шевченка в Австро-Угорщині стане відзначення 100-ліття з дня народження поета, яке святкували 28 червня 1914 року. Того дня близько 10 тис. галичан в уніформах різноманітних пожежно-руханкових, скаутських чи спортивних товариств пройшли центром Львова. Цього ж таки дня в іншому кутку імперії, у Сараєво, боснієць Гаврило Принцип застрелить престолонаслідника Франца Фердинанда, що підштовхне світ до глобальної війни. Військова демонстрація українців із нагоди ювілею Шевченка відкрила новий етап у розвитку українства: вона продемонструвала готовність галичан творити збройні формування, і вже незабаром з'явиться перша офіційна військова формація — Українські січові стрільці.

Святослав Липовецький
Журнал «Тиждень» (м. Київ)

«Добрі справи «Бористену»

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ ГІДНУ СТАРІСТЬ

В ООН підрахували, що до 2025 року в Україні зрівняється кількість пенсіонерів та працюючих людей. Хто кого і на які гроші буде годувати - загадка. Згідно з нещодавнім опитуванням компанії GfK, про пенсійні новації, здійснені за останні 6 років, задали лише 2% українців. Редакція нашого журналу завжди намагалася бути соціально відповідальним виданням. Ось чому ми ініціювали проведення «круглого столу» в пресовій агенції «Міст – Дніпро» на тему «Як забезпечити гідну старість». Про ризики надвечір'я людського життя, про те як мінімізувати негативи «третього життя» своїми думками ділилися компетентні люди.

Редакція.

Микола Балдин, керівник пансіонатів для літніх людей "Добре серце"

Ми на ринку України всього три роки, ми тільки розвиваємося і маємо деякі труднощі. Сьогодні зібралися щоб обговорити проблеми людей похилого віку в нашій країні і те, що ми можемо запропонувати і, що нам заважає. Наш пансіонат приймає людей не лише похилого віку, але і тих, кому потрібний постійний догляд. Медичною практикою ми не займаємося, але співпрацюємо з докторами і залучаємо їх для роботи в пансіонаті. Не багатьом пенсіонерам сьогодні можна забезпечити гідні умови життя, особливо, якщо їх діти також знаходяться в роках. Ситуація в країні з цієї проблематики дуже напружена, ми потребуємо допомоги.

Аркадій Франкенберг, кандидат медичних наук

Українська система допомоги літнім людям та інвалідам, що потребують стороннього догляду, успадкувала усі ознаки радянської системи: мінімальне фінансування, застарілі підходи до реабілітації, нестача персоналу і таке інше. Тому, в народі збереглася назва таких установ "старечий дім", і люди згодні перебувати там лише у випадках крайньої необхідності. У розвинених країнах є величезний позитивний досвід допомоги літнім людям та інвалідам, його треба впроваджувати в Україні. Держава нарешті повинна звернути увагу на цю жахливу проблему.

**Фідель Сухоніс, шеф-редактор
Всеукраїнського щомісячника
«Бористен»**

Наше видання звернуло увагу на цю тему з тієї причини, що ми співпрацюємо із західною українською діаспорою, яка є частиною сучасної демократії. Через це помічаємо ті явища, які не стали реальними в нашому українському житті. Коли зручності для життя пенсіонерів вже давно існують в західних країнах, то у нас такого немає. Про це варто говорити, це варто поширювати в суспільстві, тому що старість неминуча, соціально і економічно складна справа. Ця широкомасштабна проблема повинна вийти на державний рівень. Навіть за сьогоднішніх економічно складних умов у нас, в Україні, є можливість забезпечити більш-менш пристойну цивілізовану старість.

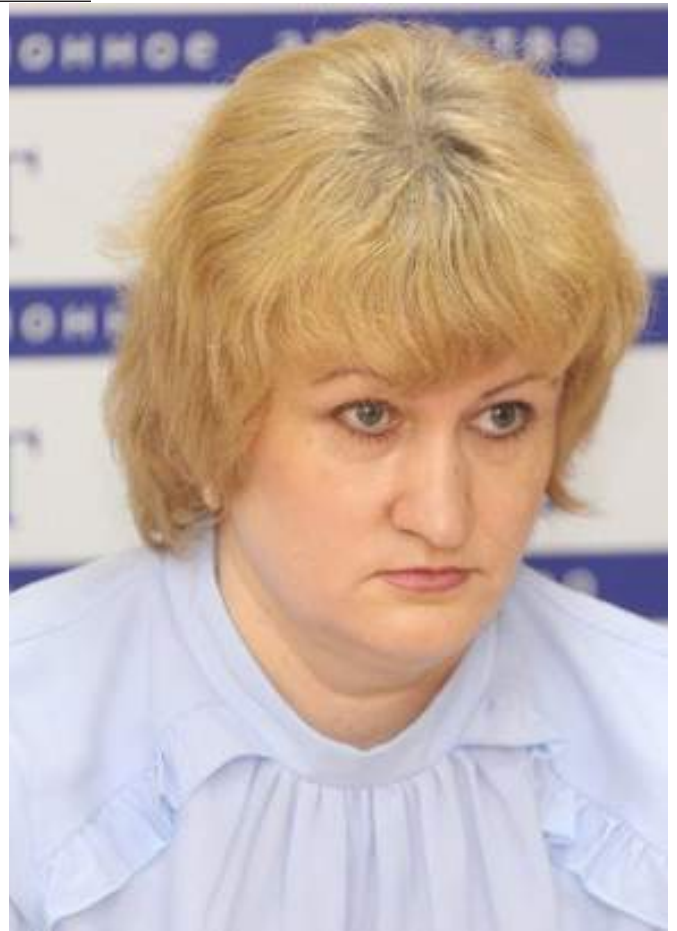
**Андрій Мудрієвський, консультант
страхової компанії «Медлайф»**

Ми хочемо звернути увагу держави на те, що в суспільстві існує проблема. Усім нам буде потрібна підтримка в старшому віці. Пенсія держави не може бути головним фінансовим джерелом на схилі років. Раніше вона ще виконувала цю функцію, але зараз вона не забезпечує ту підтримку, яку зобов'язана. Українцям слід познайомитися з тим міжнародним досвідом, який існує у світі. У Азії, Канаді, США, країнах Європи держава забезпечує досить велику підтримку пенсіонерам, завдяки накопичувальній страховій системі. Ми хочемо підказати українським громадянам, що треба розраховувати на свої власні заощадження і починати піклуватися про пенсійні виплати вже зараз.

*Тетяна Стасенко, співробітниця
державного пенсійного фонду
України.*

Про пенсію треба думати, починаючи з 20 років, тому що її розмір залежить від робочого стажу і заробітної плати. З 01.10.2018 року в законодавстві України сталися зміни. Для того, щоб отримати право на пенсію, сьогодні треба мати робочий стаж 26 років. З кожним роком він збільшується на один рік. У 2028 році треба буде мати мінімум 35 років робочого стажу, щоб отримувати пенсійні виплати. Також варто чекати ще два види перерахунків цього року: з 01.07.2019 і 01.12.2019. Це пов'язано з підвищення розміру прожиткового мінімуму в Україні. 1564 грн - сума прожиткового мінімуму з липня, а з грудня ця вона складатиме 1638 грн. Це встановлено законом про державний бюджет.

Чотири ректори підписали Статут Дніпровського консорціуму університетів

Стратегічно вивірене рішення про утворення освітньо-наукового об'єднання «Дніпровський консорціум університетів» керівники чотирьох провідних закладів вищої освіти нашого міста ухвалили на початку поточного навчального року. 10 травня ректори Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна, Національної металургійної академії України та Придніпровської державної Академії будівництва та архітектури підписали Статут цього об'єднання. Під час Установчої конференції учасників Консорціуму делегати від ЗВО обговорили і затвердили основні положення Статуту, обрали раду Консорціуму, до якої увійшли по 2 представники від кожного університету, та окреслили основні напрями діяльності. Головою ради «Дніпровського консорціуму університетів» обрано ректора ДНУ, члена-кореспондента НАНУ Миколу Полякова. «Консорціум створений для об'єднання наших напрацювань і в науковій площині, і в навчальній роботі, і в співпраці із закордонними партнерами, – зазначив М.В. Поляков. – Підтримка Міністерством освіти і науки Центрів колективного користування науковим обладнанням надає нам можливості працювати над потужними міждисциплінарними науковими проектами. На базі нашого університету створено такий Центр, до якого крім членів Консорціуму увійшли ще кілька університетів України, що дасть можливість реалізовувати масштабні проекти в галузі ракетно-космічних технологій. Унікальне обладнання, яке є в кожному університеті нашого об'єднання, буде використовуватися на користь науки. До нашого консорціуму можуть приєднатися й інші виші, якщо в них є таке бажання. Упевнені, що це буде ефективно діюче об'єднання».

Заступником голови ради Консорціуму делегати Конференції обрали ректора ДНУЗТ, доктора технічних наук Олександра Пшінька. «Сьогодні дійсно видатна подія для наших університетів. Бажання об'єднання наукового потенціалу і дидактичних напрямків взаємозбагатить наші колективи, дозволить працювати над новітньою науковою тематикою у складі потужних колективів та розширити перелік спеціальностей, котрих сьогодні так вимагає наша країна. У нас дійсно дуже потужний і багатий регіон на наукові центри, університети: маємо і будівельників, і транспортників, і металургів, і ракетників, і багато інших спеціальностей, які дають можливість нашому регіону стати найкращим не тільки в промисловому потенціалі, а й науковому,» – наголосив Олександр Миколайович. Ректор Національної металургійної академії, член-кореспондент НАНУ Олександр Величко приєднується до думки колег: «Наша головна мета, перш за все, підвищення якості вищої освіти, а для цього дуже важливим є підвищення фундаментальності підготовки фахівців. І дійсно, об'єднуючі зусилля, наприклад, з класичним університетом, який відрізняється від інших ЗВО саме фундаментальністю, ми прагнемо покращити фундаментальну підготовку фахівців. Сьогодні ми робимо перший крок – формуємо структуру, а взагалі працюємо над конкретним планом дій. Наприклад, кілька днів тому ми всі обговорювали питання міжнародної діяльності. Кожен ЗВО має певні зв'язки з іноземними партнерами, підприємствами, університетами. Але сьогодні ми будемо пропонувати всі ці заходи проводити спільно – конференції, партнерські взаємодії з університетами, підприємствами. Також сьогодні є важливим і цього бракує – покращення співпраці з роботодавцями. У цьому може допомогти об'єднання зусиль, бо є певні вимоги у сучасних підприємств, на ці виклики треба відповідати. Разом ми зможемо більш предметно співпрацювати з реальною економікою».

Ректор ПДАБА, доктор технічних наук Микола Савицький вбачає в об'єднанні широкі можливості для розширення академічного обміну: «Працюємо за двома напрямками: академічна мобільність для студентів-українців та для іноземних студентів. Наприклад, нас з колегою Олександром Пшіньком запросили підписати потрійний договір із Словацьким технологічним університетом. Там є і будівельні, і транспортні спеціальності, тож для нас це дуже корисно. Наші студенти вже виконують практичні проекти, вони виграли конкурси Вишеградської четвірки і будуть презентувати власні проекти в Братиславі, наприклад «Реабілітація центральної вулиці м. Братислава». Щодо створення Центру колективного користування науковим обладнанням в галузі аерокосмічних технологій, то будівельна академія також має корисні для цього напрямку напрацювання. Сьогодні ми вже співпрацюємо з КБ «Південне», з потужною інноваційною компанією «Ноосфера» над проектом освоєння Місяця. Ми маємо, наприклад, технології 3D-друку, за допомогою яких можемо зводити об'єкти інфраструктури навіть на Місяці. Це дуже цікаво. Ми стоїмо перед глобальними викликами ринку освітніх послуг, у кожного ЗВО є своя спеціалізація, але коли ми об'єднаємо зусилля, це буде ефект синергії, коли 2x2 дорівнює не чотири, а вісім».

*Інформаційно-аналітичне агентство
Дніпровського національного університету*

Серіал "Чорнобиль" зняли не ми. 7 причин чому

Канал НВО один із найкрутіших виробників серіалів у світі. "Чорнобиль" - один з найуспішніших його проектів. Це питання особисто я чула за останній місяць ледь не на кожному кроці. У громадському транспорті, на базарі, у торговому центрі, ресторані та навіть біля басейну з келихом вина. Люди обурюються. І це абсолютно нормально. На перший погляд,

Ви можете собі уявити, що до сільського фельдшера привозять пацієнта, якому треба пересадити серце? І він цю операцію успішно робить? Причому, керуючи роботизованою технікою найновішої розробки. Фельдшеру при цьому років 25. Уявили? І тут немає жодного самоприниження. Наш гіпотетичний медпрацівник може бути талановитою

людиною, він згодом довчиться, набереться досвіду і дійсно стане крутим спеціалістом. Або лишиться у цьому селі і на своєму рівні допомагатиме людям. А тим часом триватиме медреформа і поступово українські лікарі опануватимуть нові методи, технології і так далі. Хоча, пересадку серця сільський фельдшер, напевне, так і не робитиме.

Часом ми хочемо просто нездійснених речей. Канал НВО один з найкрутіших виробників серіалів у світі. "Чорнобиль" - один з найуспішніших його проектів. Це супертоп, вершина вершин, взірець. Дифірамби від критиків, дифірамби від глядачів, неймовірний резонанс та світова слава. Камон, як можна усього цього чекати від наших виробників серіалів? Ви взагалі бачили українські серіали?

І зради тут теж немає жодної, це просто здоровий глузд та адекватний погляд на індустрію. Давайте за пунктами.

1. Немає грошей. Часто хороший контент - це дорогий контент. І справа навіть не у вартісних зйомках. Усе починається зі сценарію, його треба писати довго, місяцями. А якщо ти відтворюєш таку складну історію як Чорнобильська катастрофа, то мусиш віддати шмат часу на її вивчення. На усе це йде сила грошей, яких наші виробники собі дозволити не можуть. Сценаристам часто дають просто смішні терміни для роботи. До речі, як і перекладачам літератури. Тому доводиться нашвидкоруч ліпити ліпаки.

2. Освіта. Плачі про те, що нашим кіношникам ніде вчитися тривають роками. Апокаліптичні фото туалету інституту Карпенка-Карого стали мемом, там би теж можна було якусь жахалку зняти. Часто чути твердження, що класно у нас навчають хіба операторів, бо збереглася школа, яка славилася ще за Союзу.

Але є гарні новини - на вступ у дію чекає не дочекається Закон про кіно. Вже пішов третій рік, як його підписав Петро Порошенко, втім потрібні зміни до Бюджетного кодексу. Депутатам поки, очевидно, це не цікаво. Тим часом, закон передбачає кращі умови для освіти кіноробів.

3. Звідси пояснення і на ще одне популярне питання - чому "Чорнобиль" знімали не в Україні. Точніше, знімали, але дуже мало. Ну бо це вже геть ганьба, мало того, що не ми виробники, то ще і наші території фільмують у якійсь Литві. У вищезгаданому законі прописана така важлива штука як cash rebates, про які кіноспільнота торочить на кожному кроці, але теж поки безуспішно.

Це повернення частини грошей іноземним знімальним групам. Знімає, приміром, те саме НВО "Гру престолів" в Ісландії, і отримує 20 і більше відсотків

бюджету назад. У Литві рібейти є, в Україні - немає. Відповідь на питання, де знімати, очевидна

4. Практика. З першого ж епізоду "Чорнобиля" багато наших кіноспеціалістів дістали носовички і розпочали дружній плач про те, що у нас немає кому робити такі крутецькі серіали. Особисто я дозволю собі подивитися на проблему більш оптимістично. Бо не може такого бути, щоб в Україні не було талановитих сценаристів, режисерів та акторів. Цілком можливо, що їм просто ніде проявитися.

Якщо тобі замовляють історію про дівчину з райцентру, яка втратила пам'ять, згодом переїздить до столиці, знаходить багатого кавалера, який виявляється її рідним братом, то премією "Еммі" тут не пахне із самого початку. Часто люди просто як за Гоголем вбивають свій талант на таких проектах, бо як 10 років чи більше робиш лайно, то можна вже з цієї парадигми і не вийти.

У цьому контексті чудовою є історія самого Крейга Мезіна, творця "Чорнобиля". Інтернетом гуляє картинка, де зібрані попередні його роботи та їхні рейтинги. Чоловік все життя писав сценарії тупих комедій, аж тут взяв і видав шедевр. І це ніякий не феномен. Джим Керрі кривлявся у кожному своєму фільмі, аж поки не здивував товариство складною драматичною грою у "Вічному сяянні чистого розуму".

Його колега Дженніфер Еністон теж була заручницею образу "а-ля Рейчел з "Друзів", аж раптом виявилось, що вона здатна перевтілитися у жінку, яка страждає на депресію у стрічці "Торт". Пітер Фарреллі, автор "Тупого і ще тупішого" у 60 років отримує шанс і створює "Зелену книгу", розумну і добру історію про дружбу. Усі ці люди просто застрягли в ампула

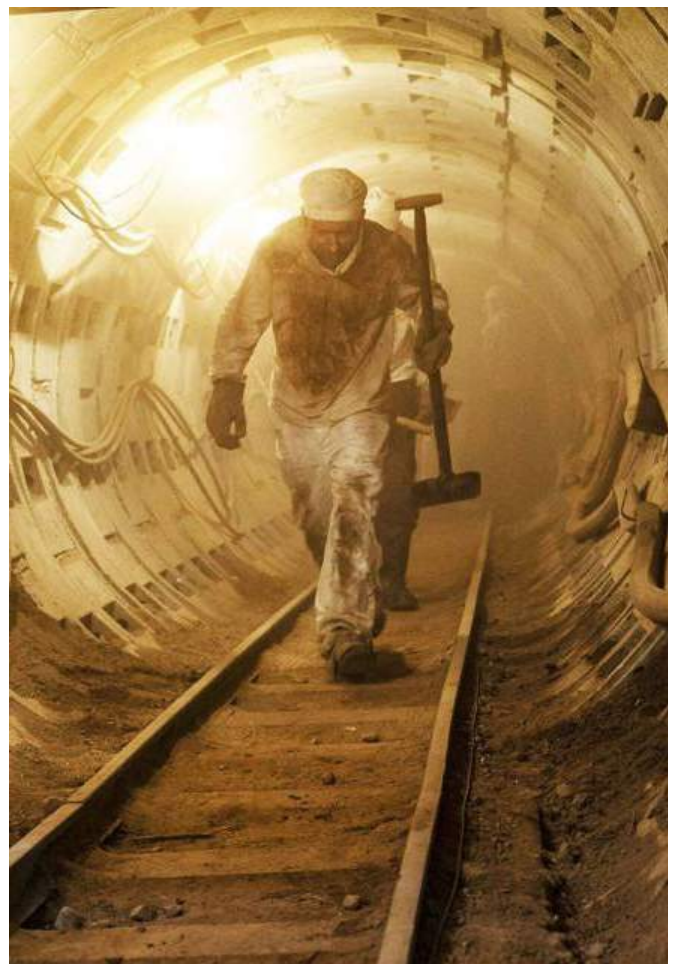
обставинах, одноманітних пропозиціях. Скільки в Україні таких прихованих талантів, які працюють нині над якоюсь "Лінієюкохання", асаміздатніого-гонащо?

5. Контент на шару. Українські серіали зараз створюються ефірними каналами або на їхнє замовлення. Глядачі дивляться їх безкоштовно. А, отже, отримують рекламу, подачу інформації, вигідну власнику та серіали низького гатунку. Вони, до речі, дають високі рейтинги. Навіщо ж робити краще, якщо і так людей влаштовує? А ось для тих, кого не влаштовує, існують платні майданчики. Такі канали чи платформи мають змогу зробити щось якісніше та дорожче. Але для цього їм треба багато підписників, тобто людей, які відмовилися користуватися послугами піратів і згодні платити 100, 200, 300 чи навіть більше гривень за легальні перегляди.

В Україні такі платформи є, а от критичної кількості громадян, які на них підписуються, поки бракує. Вони ж закупили той самий "Чорнобиль" з російським дубляжем у виконанні "Амедіатеки". Це ресурс РФ, який своєю чергою закупив права на показ в НВО. Усе легально, просто продукт країни, яку, м'яко кажучи, багато українців підтримувати не хоче. Є і український дубляж, дуже гарно зроблений, але студія "НеЗупиняйПродакшн" правніде не купувала, тому це - піратство. Канал "1+1" це зробив і вже готує легальні покази, блокуючи вже існуючий український дубляж на різних ресурсах. Тому маємо делікатну ситуацію - або дивимось російський переклад легально, або український нелегально, або зціплюємо зуби та чекаємо на правильний "плюсівський" і знайомимося із серіалом пізніше за всіх.

6. Є ще одна причина, чому в Україні не можна зняти серіал такого рівня. Передусім рівня резонансу. На це поки здатні лише світові гіганти виробництва, які мають репутацію та можливість гучної розкрутки і залучення зірок світового рівня. Знамениту "Батьківщину" створили ізраїльтяни, які взагалі славляться своїм креативом. Але найбільшу популярність здобула американська адаптація від Showtime, створена двома роками пізніше.

Хоча ситуація усе ж неоднозначна. Серіал "Міст", приміром, багатьом полюбився якраз у шведсько-данському виробництві. Взагалі, маленькі європейські серіалороби давно знайшли спосіб конкурувати з колегами-монстрами. Це об'єднання. Коли дві, три і більше країн знімають разом. Україна, до речі, до цієї схеми теж потроху долучається, на результати ще доведеться почекати.

|7. Ну, і геть останнє. Ідеологія. Нерідко можна зустріти думки про те, що українці поки ніяк не можуть знайти у собі сміливість знімати без ура-патріотизму. В серіалі "Чорнобиль", який зобразив уповні усю мерзенність Радянського Союзу, усе ж є місце для складності персонажів. Той же Михайло Горбачов показується не так кровожерним нелюдом, як просто розгубленим чоловіком, який поняття зеленого не має, що робити.

Він, як і усі інші, зав'яз у жахливій брехні та страху, коли вже не здатен попросити про таку потрібну допомогу в інших країн. А коли навіть просиш, то все одно брешеш про рівень радіації і та допомога перетворюється на пшик. До цього додається виплекана десятиліттями зневага до чужого життя. Є припущення, що в гіпотетичному українському серіалі усе було б примітивізовано, карикатурно, бо інакше сама ж частина глядачів би обурилася, мовляв, що це за хороші росіяни? Згадаймо хоча б вже традицію поганих героїв робити російськомовними. Така позиція частиною і глядачів, і кінорежисерів трактується як вбивча для хорошого продукту. І головне - як наслідок усього того жахливого совка, який у "Чорнобилі" показаний як зло, яке проникає в людей так глибоко, що вивітряється так само довго, як і радіоактивні викиди.

Наостанок трішки перемоги. Стрічки про Чорнобильську катастрофу у нас усе ж є. І не прості. Короткометражка Мирослава Слабошпицького "Ядерні відходи" брала участь більш ніж десятках фестивалів та отримала приз на одному з найпрестижніших - у Локарно. Слабошпицький мріє і про повний метр, поки з ним не склалося, але будьмо оптимістами. "Російський дятел", американо-британсько-український документальний фільм, збіса оригінальний, у 2015 році отримав гран-прі на фестивалі "Санденс". Ці стрічки дуже добре виконали свою функцію - отримали визнання як авторські роботи. Так, вони не стали усесвітнім хайпом, але дають можливість говорити, що не усе так із нами кепсько.

Посол Португалії: «ДНУ – сучасний, ефективний, європейський університет»

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара відвідала Надзвичайний і Повноважний Посол Португалії в Україні Марія Кріштіна Серпа ди Алмейда. Під час зустрічі з ректором, членом-кореспондентом НАНУ Миколою Поляковим йшлося про спільну участь у проєктах Європейського Союзу ERASMUS+.

Пані Посол висловила захоплення головним корпусом університету, адже, на її думку, саме так має виглядати європейський університет: яскравим, сучасним, ефективним. «Метою мого візиту є активізація співпраці українських університетів із партнерами в Португалії та Бразилії в рамках програми Європейського Союзу ERASMUS+. Зокрема йдеться про академічний обмін студентами. Також ми працюємо над розширенням кількості університетів в Україні, де викладається португальська, та готові сприяти підвищенню кваліфікації викладачів», – зазначила Кріштіна ди Алмейда.

«Наразі в ДНУ виконуються дві рамкові угоди із Університетом Алгарве (м. Фару) та Університетом Лузофона (м. Лісабон). В Університеті Алгарве в рамках програм з академічної мобільності навчалися троє студентів і стажувалися двоє викладачів. Від 2010 року в ДНУ функціонує Центр португальської мови, де навчалися викладачі й молоді фахівці ДНУ, які долучалися до реалізації українсько-бразильської програми на космодромі Алькантара. Ми дуже зацікавлені в академічній мобільності не тільки для філологів, а й математиків, механіків, економістів, геологів, адже наш класичний університет має один із найширших в Україні спектр спеціальностей», – наголосив Микола Вікторович.

Про функціонування Центру португальської мови розповіла високоповажній гості декан факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства, професор Ірина Попова: «Сьогодні наші студенти обирають португальську мову як другу або третю іноземну для опанування протягом навчання в ДНУ. Упродовж дев'яти років роботи Центру ми докладали чималих зусиль для технічного оснащення, поповнення літературних фондів, підбору методичних видань. Дуже допомогла

в цьому українська діаспора в Бразилії. Але ми змушені констатувати, що в університетах України не вистачає викладачів португальської. Наш факультет і університет в цілому дуже зацікавлені в залученні носіїв португальської до освітнього процесу: як в рамках викладання мови, так і для впровадження різних форм мовленнєвої підготовки», – зауважила Ірина Степанівна.

Разом із Послом науковці ДНУ обговорили можливості доступу до онлайн-ресурсів португальських університетів, залучення до фахових дистанційних курсів викладачів-філологів, умови участі в однорічних програмах стажування та літніх школах.

Пані Марія Кріштіна Серпа ди Алмейда пообіцяла всебічну підтримку університетських ініціатив та доступ ДНУ до освітніх ресурсів університетів Португалії для удосконалення викладання португальської.

*Інформаційно-аналітичне агентство
Дніпровського національного університету*

Рецепти *української* кухні

КОРИСНІ ПОРАДИ

* Для приготування м'ясного бульйону краще використовувати грудинку, лопатку та покромку.

• Солити м'ясний бульйон слід за 30 хвилин до закінчення варіння, рибний - на початку, а грибний - наприкінці варіння.

• У пересолений бульйон не рекомендується додавати воду. Краще розбавити його м'ясною відтяжкою або ж опустити у нього марлевий мішечок з ізвареною безсолі кашею та прокип'ятити.

• Якщо при варінні бульйону піна опустилася на дно, у каструлю потрібно влити склянку холодної води - піна підніметься і її легко можна буде зібрати.

• Щоб бульйон зберіг прозорість, його підігривають у відкритому посуді на слабкому вогні. Як тільки бульйон закипить, його потрібно зняти з вогню.

• Для поліпшення смаку та аромату курячого бульйону, під час варіння у нього потрібно покласти злегка обсмажені до світло-золотистого кольору курячі кістки.

• Для прозорих супів м'ясні бульйони варять з морквою, ріпчастою цибулею, селерою та петрушкою, а рибні - із зеленню петрушки та цибулею.

• Смак свіжозвареного бульйону може погіршитися, якщо його довго зберігати гарячим.

• Нарібному бульйону не рекомендується готувати супи з макаронними та борошняними виробами

• Овочі для овочевих, рибних та грибних супів рекомендується спочатку обсмажувати на рослинній олії та вершковому маслі, або столовому маргарині, а для молочних супів - тільки на вершковому маслі.

• У більшість заправних супів кладуть томат-пюре або свіжі помідори. В цьому випадку спочатку підсмажують овочі, а томат додають безпосередньо перед закінченням обсмажування, щоб овочі не стали жорсткими..

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО
ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ
УКРАЇНИ

Не рубай

а посади!

ШВИДКО
ЗРУЧНО
ПРЯМО В РУКИ

Найшвидший і найбільш надійний посилковий сервіс до України та країн СНД. Порівняйте терміни доставки пакунків через компанію МІСТ з другими компаніями і переконайтесь в цьому самі.

- ДОСТАВКА КОРАБЛЕМ
В Україну: 30-40 днів
В Москву: 30-40 днів
В Ст. Петербург: 35-45 днів
Решта регіонів на www.meest.us
- ВІДПРАВКА АВІА І МОРСЬКИХ ВАНТАЖІВ
- ДОСТАВКА АВТОМОБІЛІВ У КОНТЕЙНЕРАХ
- УПАКОВКА І СТРАХУВАННЯ
- ПЕРЕКАЗ ГРОШЕЙ ЗА НАЙНИЖЧИМИ ЦІНАМИ

ЕКСПРЕС ДОСТАВКА ПОСИЛОК:
В Україну: 3-5 робочих днів
В Москву: 5-7 робочих днів

МІСТ MEEST

1-800-288-9949 www.meest.us

Marketing and design by imaginestudio.com

Заснований 2005 року поштово-логістичний оператор України, ТзОВ «Торговий Дім «Міст Експрес» є одним з лідерів у сегменті доставки відправлень «до рук» Одержувача. Підприємство належить до поштово-логістичної групи «Meest Group», яка сягає своїм корінням міжнародної корпорації МІСТ (Meest Corporation Inc., Торонто, Канада).

У кожному обласному центрі України та у великих містах діють склади компанії з технологією он-лайн реєстрації усіх процесів: приймання на склад, видача на доставку чи видача відправлень клієнту на складі. Компанія обслуговує понад 100 власних підрозділів, активно розбудовує мережу агентських пунктів прийому-видачі відправлень на території України. Володіє найбільшим серед експрес-перевізників власним флотом транспорту, який нині становить понад 300 одиниць, а понад 500 одиниць транспорту виконує доставку за контрактом.

Основна продукція/послуги компанії: доставка відправлень між відділеннями («склад-склад»); доставка відправлень від Замовника «до дверей» Одержувача («від дверей до дверей»); адресна розсилка кореспонденції (рахунків, договорів, періодичних видань, POS матеріалів) у поштову скриньку чи безпосередньо «до рук» Одержувача; доставка товарів дистанційної торгівлі (інтернет-магазинів, телемагазинів, компаній, що торгують за каталогом, MLM-компаній).

